

ΝΕΟΛΟΓΟΥ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 30.

ΤΟΜΟΣ Β'.

27 ΙΟΥΝΙΟΥ 1893.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΘ' ΟΜΗΡΟΝ ΗΘΙΚΗΣ.

*Αίν δημοσίαι και ἐπιλογαὶ ἔμμεται ἄλλων.
Il. 7, 208.

Καὶ τὸ φιλάδελφον εἶχον πολὺ οἱ ἦρωες. Ὁ Ἀγαμέμνων φαίνεται μεγάλως φιλῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Μενέλαον, φοβούμενος πάντοτε μὴ τι κακὸν αὐτῷ συμβῆ. *Il. Δ, 169—171.* Οἱ υἱοὶ τοῦ Ἀλκίνοῦ πολὺ ἀγαπῶσι τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν Ναυσικάαν, χαίροντες δὲ δέχονται αὐτὴν ἐπανερχομένην ἐν τοῖς προθύροις καὶ τὰς ἡμιόλους τῆς ἀμάξης λύουσιν, αὐτὴ δὲ ἀγαλλομένη ἐπὶ τούτοις εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον. *Od. II, 3—7.*

Καὶ τοὺς οἰκείους ἠγάπων οἱ ἦρωες, ὡς ὁ Πηλεΐδης τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ Μελέαντιπον θεωρῶν αὐτὸν ὡς ἴδιον υἱόν. *Il. O, 551.*

Ἐπίσης ἐτίμων καὶ τοὺς πρεσβυτέρους θεωροῦντες αὐτοὺς ὡς πατέρας, ἅτε ἡγονιμωτέρους ὄντας τῶν νεωτέρων, ἀρίστους ἐπόπτας τῶν οἴκων, ἐμπειροτέρους καὶ εὐσεβεστέρους. Τοὺς πρεσβυτέρους καὶ πολεμίους τυγχάνοντας ἐτίμων, ὡς ὁ Πηλεΐδης, καίτοι πολέμιος ἐτιμήθη ἡμῶς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως διὰ τὸ γῆρας αὐτοῦ. *Il. X, 418—422.* Νέστωρ, ὁ λιγύς τῶν Μυλίων δημηγόρος, αὐτόχρημ' ἔστι σύνεσις, διόπερ καὶ ἔφορα πάντων ἐτιμάτο καὶ διατέλει νοθετῶν τὰ δέοντα, ἀπάντων καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ἀρίστων παιδομένων. Ἀχιλλέως καὶ Ἀγαμέμνονος. *Il. A, 226—B, 370—4.* Ὁ Τηλέμαχος ἐλθὼν εἰς Πύλον συνετέλλετο νὰ ἐρωτήσῃ τὸν γεραρὸν Νέστωρα δι' αἰδημοσύνην, πολὺ δ' ἐπεθέμει νὰ μὲν ἔν Σπάρτῃ χάριν τῆς συνέσεως τοῦ Μεγέλαου, ἐνώπιον τοῦ ὁποῖου ἤρχοντο νὰ εἴπῃ λόγους ἄφρονας. *Od. Γ, 22—4, Δ, 594—8, 157—160.*

Τοὺς ἀσεβοῦντας πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους κατε-

*) *Il. ἐπιθ. 35, σελ. 681—684.*

δικῶν αἱ Ἐρινυίδες ἴσα τοῖς πατραλοῖαις καὶ μητραλοῖαις· ἢ Ἴρις ἄγγελος τοῦ Διὸς λέγει τῷ Ποσειδῶνι, ἐὰν δὲν ὑπακούσῃ εἰς τὸν πρεσβύτερον Δία·

οἷσθ' ὡς πρεσβυτέροισιν Ἐρινυίδες αἰὲν ἔπονται.»

Il. O, 204.

Καὶ οὐ μόνον οἱ νεώτεροι, ἀλλὰ καὶ οἱ θεοὶ αὐτοὶ ἐτίμων τοὺς πρεσβυτέρους. Ὁ Ἀντίλοχος λέγει τοῖς Ἑλλήσιν·

«εἰδὼσιν ὅμμ' ἐρεῖο πᾶσιν, φίλοι, ὡς ἔτι καὶ νῦν
ἀθήνεται τιμῆσι πηλοστέροις ἀνθρώποις.»

Il. W, 787—8.

Ὁ Νέστωρ λέγει, ὅτι τῶν γερόντων βραβεῖον εἶναι ἡ βουλή καὶ ὁ λόγος, τῶν δὲ νεωτέρων τὸ θάρρος καὶ ἡ ἐν πολέμοις ἀνδρεία. *Il. Δ, 322—5, 487—8.*

Τοὺς παιδαγωγούς ἢ διδασκάλους ἐτίμων μεγάλως οἱ ἦρωες ἀξιοῦντες αὐτοὺς τῆς αὐτῆς τιμῆς, ἥς καὶ αὐτοὶ ἀπέλαυον. Ὅτε ὁ Ἀγαμέμνων ἐπεμψε πρέσβεις πρὸς τὸν Ἀχιλλεῖα τὸν παιδαγωγὸν τούτου Φοῖνικα, τὸν Ὀδυσσεῖα καὶ τὸν Αἰάντα, ὁ Ἀχιλλεὺς ἐδέξατο μὲν φιλοφρόνως καὶ τοὺς τρεῖς, ἰδιαίτερος ἡμῶς ἐτίμησε τὸν παιδαγωγὸν τοῦ Φοῖνικα. Ἀναχωρισάντων τῶν δύο ἀπράκτων ὁ Ἀχιλλεὺς ἐκράτησε παρ' ἑαυτῷ τὸν Φοῖνικα ὀνομάζων αὐτὸν πατέρα, παρέχε δὲ αὐτῷ τὸ βασιλεῖον ὀξείδου καὶ λαμβάνειν τὸ ἥμισυ τῆς αὐτοῦ τιμῆς·

ἴσον ἐμοὶ βασιλεὺς καὶ ἥμισυ μείρο τιμῆς.

ὅττι δ' ἀγγέλοισι, σὺ δ' ἀδότης λέξῃς μῆμων
εὐνήν ἐν μαλακῇ· ἄμα δ' ἡσὶ φαινομένην
φρασσομένο, ἢ καὶ ναῖομεθ' ἐπ' ἡμέτερ', ἢ καὶ μένομεν.»

Il. I, 616—9.

Ἐπίσης καὶ ὁ Φοῖνιξ ἐτίμα καὶ ἠγάπα αὐτὸν ὡς πατέρα

«καὶ σε τασσῶτον εὐθήκα, θεοῖς ἐπισέειλ' Ἀχιλλεῖο,
ἐκ θυμοῦ φίλων.»

Il. I, 465—8.

Και τούς αιδούς ετίμων, νομίζοντας, ότι παρά θεού
έλαβον τὸ δῶρον τῆς αἰδῆς. Ὀδ. Θ, 479—481. Οἱ
αἰδοὶ, δημιουργοί, μάντιες, ἱατροὶ καὶ τέκτονες ἦ-
σαν τοὺς πᾶσιν ἀσπίδοι. Ὀδ. Ρ, 383—6.

Καὶ τούς φίλους ἠγάπων ἅμα καὶ ἐτίμων. Ὡς δὲ ὁ
Ὅμηρος πολλὰ ἔξοχα παραδείγματα προβάλλει ἀρε-
τῶν, οἷον τῆς συζυγικῆς σχέσεως καὶ ἄλλα, οὕτω
καὶ τῆς φιλίας. Τοιαῦτα παραδείγματα πρόκεινται
πολλὰ παρὰ τῷ ποιητῇ, πλὴν ἄλλων καὶ Αἴαντος
τοῦ Τελαμωνίου καὶ Λυκόφρονος, Ἀχιλλέως καὶ Πα-
τρόκλου.

Τοὺς ξένους καὶ πτωχοὺς καὶ ἰκέτας ἐσέβοντο πο-
λὴν οἱ Ἕλληνες, διότι ἡ φιλοξενία ἐθεωρεῖτο καθήκον
ὑπὸ τοῦ θεοῦ αὐτῆς ἐπιβαλλόμενον. Ἀξυλος ὁ ἐξ
Ἀριόδου ἐκτίθη τὴν οἰκίαν αὐτοῦ παρὰ τὴν ὁδόν,
ἵνα φιλοξενῇ τοὺς διαβάτας.

« Ἀξυλος δ' ἄρ' ἔπερθε βόην ἀγυῖς Διομήδης
Τεωβρανίδην, δεῖναιεν ἐκτιμένην ἐν Ἀριόδῃ
ἀφνειῆς βίβασι, φίλος δ' ἦν ἀνθρώποισιν·
πάντας γὰρ φιλέσκειν ὁδῷ ἐπὶ οἰκίᾳ νεύων.
Ἰλ. Ζ, 12—15.

Τοῦ ξένου ἐν ἀνάγκῃ εὐνοϊκομένον προσίτατο Ζεὺς
ὁ ξένιος, τιμῶν μὲν μάλιστά τοὺς ἀδελφοὺς περὶ
τούς ξένους, ὡς λέγει ὁ Μενέλαος κατηγορῶν τούς
Τρῶας, οἵτινες ἤρπασαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ
κτήματα μὴ φοβηθέντες τὴν ἐκδικεῖσιν τοῦ Διός.

« Λαίψατέ θην οὕτω γὰρ νέας Δαναῶν ταχυπόλων,
Τρῶες ὑπερφίαλοι, δεῖνῆς ἀκόρητοι αὐτῆς,
ἄλλῃ μὲν λάθῃς τε καὶ ἀσχετος οὐκ ἐπίδραυε,
ἦν ἐμὲ λωβήσαυτε, κακὰ κύνες, οὐδέ τι θυμῷ
Ζητῆς ἐφίεραμέτω γαλεπὴν ἐδείσατε μῆνιν
ξενίου, δεῖν τε ποτ' ὄμμα διαφύρασι πόλιν αἰτήν·
οἷ μιν κωρυιδίην ἄλογον καὶ κτήματα πολλὰ
μὰ ψ οἴχεσθ' ἀνάγοντες, ἐπεὶ φιλέσθε παρ' αὐτῆ.
Ἰλ. Ν, 620—7.

Ξένον δὲ συνίθη καὶ ἐπιφανῆ γνωστὸν αὐτοῖς πρὸ
πολλοῦ ἐδέχοντο λούοντες αὐτὸν καὶ περιποιούμενοι
κατὰ τὸ δυνατόν, διδόντες αὐτοῖς ἀπερχομένοις καὶ
δῶρα καὶ σύμβολα τῆς ξενίας, τὰ λεγόμενα ξένια,
πράγματα εἰς ἀναγνώρισιν χρησιμεύοντα. Ἰλ. Ζ,
212—226.

Καὶ τοὺς δούλους, ἀργυρονήτους ἢ δορικτήτους
ἐν πολέμῳ ἠγάπων ὡς τέκνα τῶν, οἰκέτας αὐτοῦς
καλοῦντες. Ὀδ. Α, 429—431, Ο, 363—379.

Εἰς τοὺς νεκροὺς ἀπίδιδον μεγάλας τιμὰς, τὰ νο-
μιζόμενα κτερία, ταφῆν καὶ ἄλλα, τιμῶντες αὐ-
τοὺς δὲ ἀνεγέρσεως στελῶν, διὰ χρόν, διὰ προσφο-
ρῆς τῆς κεκαρμένης κόμης καὶ ἄλλων. Ἰλ. Π, 455—
7, Ψ, 140—151. Ὀδ. Α, 74—8.

Ἡ φιλοπατρία τῶν ἠρώων ἦν μεγάλη. Ὅτε ὁ Ἀ-
γαμέμνων καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἦρισαν ὁ Νέστωρ λέγει

« οὐ πόποι, ἦ μάλα κένθος Ἀχαιῶν γαῖαν ἰκάνει
ἢ κεν γρηθήσαι Πριάμοιο Πριάμοιο τε πάθεας,
ἄλλα τε Τρῶας μάλα κεν κεκαρῶτα θυμῷ,
εἰ σπῶν τῶδε πάντα πνοῖατο μακρομύμων,
οἷ περὶ μὲν βουλήν Δαναῶν, περὶ δ' ἐστὲ μάχεσθαι.
Ἰλ. Α, 254—8.

Τοῦ δὲ πατρίου ἐδάφους ἡ ἀγάπη ἦν μεγαλύτερα
πολύ. Ὁ Ὀδυσσεὺς μακρὰν ὄν τῆς πατρίδος του,
τῆς μικρῆς, κρηναίης καὶ ξηρῆς Ἰθάκης, ἐπεθύμει ὁ-
μως νὰ ἴδῃ καὶ καπνὸν ἀναβαίοντα καὶ νὰ ἀποθᾶ-
νῃ κατόπιν.

« αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
ζέμενος καὶ κοπνὸν ἀποθρόσκοντα νοῦσαι
ἦς γαίης θανέειν ἱμεῖται. »
Ὀδ. Α, 57—9.

Ὁ αὐτὸς λέγει περὶ τῆς πατρίδος του τῷ Ἀλκινόῳ
καὶ τοῖς Φαίαξι.

« τρηχέλα (ἐστὶν ἡ Ἰθάκη), ἄλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· οἷ ται ἐγὼ γὰρ
ἦς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι. »
Ὀδ. Ι, 27—9.

Ἐπανελθὼν εἰς αὐτὴν τὴν ἀσπίδου χαίρων. Ὀδ. Ν,
352—4. Ἰνωστότατον δὲ ἄλλως καὶ τὸ τοῦ Πολυ-
δάμαντος περὶ τῆς ἀμύνης τῆς πατρίδος.

« εἰς οἰκίαν ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης. »
Ἰλ. Μ, 243.

Ἰουλιαντῶν αἱ στάσεις, οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι, ἐπι-
δήμιοι, ἐθεωροῦντο μέγιστον κακόν· ὁ ἐπιθυμῶν
ταῦτα ἀφῆλτο, ἄνευ συγγενῶν καὶ κοινωνίας, ἀνέ-
στιος, ἄνευ ἐστίας καὶ οἰκίας καὶ ὀδίκου. Ὁ Νέστωρ
λέγει τῷ Διομήδῃ.

« ἀφρήτωρ, ἀθέμιτος, ἀκρίσιος ἐστὶν ἐκείνος,
ὅς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου ὀκρυέντος. »
Ἰλ. Ι, 69—4.

Ἰλῆν τούτων καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν ἐπεμελοῦντο
οἱ ἠῶες. Τὸ ψεῦδος καὶ ἡ ἀπάτη ἦσαν ἀξιόμηκτά
καὶ φευκτά, ὁ δὲ ψεῦστικὸς ἦν ἀπεχθὴς ὡς ὁ ἦθος
αὐτῶν. Ὁ Ἀχιλλεὺς λέγει τῷ Ὀδυσσεῖ.

« ἔφρης γὰρ μοι κείνος ὁμῶς Ἀἰδῶν κύλῃην,
ὅς γ' ἔτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ εἶπη. »
Ἰλ. Ι, 312—3.

Ὁ ὄρκος ἦν ἱερὸς καὶ ἀπαραβίαστος, διὸ καὶ οἱ θεοὶ
αὐτοὶ ὀμνουν εἰς τὸ ὕδωρ τῆς Στυγὸς καὶ ὁ Ζεὺς
αὐτὸς κατένευεν, ὅπερ ἦν μέγιστον τεκμήριον τῆς
ἐαυτοῦ βουλήσεως· ἡ Ἥρα λέγει τῷ Διὶ.

« ἴστω νῦν τῶδε γὰρ καὶ οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθεῖν
καὶ τὸ κατεβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος
ἔρκος δευρότατος τε πέλει μακάρων θεῶν. »
Ἰλ. Ο, 36—8.

Πολλαχοῦ δὲ τῶν ἐπῶν εὐφραίνονται ὄρτια πιστά, εἰς τὰ
ὅποια ἐπίστευον. Ἰλ. Ι, 275—80, καὶ τῆς δεξιῆς
ἄπτεσθαι χειρὸς, αἱ δεξιᾶι, αἰς ἐπεπρόνοσαν, ἦν
σημῖον πίστεως. Ἰλ. Β, 339—341.

Μεγάλως ἐξλασθῆντο οἱ ἠῶες τὴν ἐκ θεῶν Νέμε-
σιν, τὴν ἀγανάκτησιν δηλονότι τῶν θεῶν διὰ τὴν
ὑβρίν, ἀλαζονεῖαν ἢ ἀδικίαν, πύλασθῆντο καὶ τὴν
κακὴν ἰδέαν καὶ ψήμην τοῦ πλῆθους διὰ κακὴν τὴν
πράξιν, προσέτι καὶ τὴν ἐπιτιμίαν. Ὁ φοῖνιξ ὄρνι-
σθεὶς κατὰ τοῦ πατρὸς του Ἀμίντορος ἴθελε νὰ τὸν
ῥονεύσῃ, ἀλλ' ἀπέστη τοῦ ἔργου φοβούμενος τὸ θνεῖ

δος τῶν ἄλλων. Ἰλ. Ι, 458—461. Ἡ Πηνελόπη ἀνέ-
μενε τὸν Ὀδυσσεῖα, καίτοι πολλοὶ προέτρεπον αὐτὴν
εἰς γάμον, διότι ἀπέφυγε τὴν καταλαλιὰν τοῦ λαοῦ
καὶ διαφόρους δόλους ἐφεύρισκεν εἰς ἀπάτην αὐτῶν.
Καὶ ὁ Τηλέμαχος βλέπων τὰς ἀτασθαλίας τῶν μνη-
στῆρων, οἵτινες κατέτρωγον τὴν πατρικὴν του πε-
ριουσίαν καὶ λυπούμενος διὰ τοῦτο, λέγει τοῖς μνη-
στῆρσιν ἐν ἀγορῇ τῶν Ἰθακασίων

« οὐ γὰρ ἔτ' ἀνεγέτα ἔργα τεταύχεται, οὐδ' ἔτι καλῶς
οἶκος ἐμὸς διόλωλε. νεμεσσήθητε καὶ αὐτοί,
ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικτιόνας ἀνθρώπους,
οἷ περιαιετόσσοι· θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν,
μή τι μεταστρέψωσιν ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα. »
Ὀδ. Β, 63—6.

Οἱ δὲ θεοὶ, πέπνοτες, φοβούμενοι τὴν κατηγορίαν
ἐμάχοντο εὐθαρσῶς. Ἰλ. Δ, 180—2. Ν, 120—2.

Ἡ φιλοτιμία παρὰ τοῖς ἠρώσιν ἦν μεγάλη, μέγα
τι ἐθεωρεῖτο παρὰ τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις τὸ ἔχειν
μέγα φρόνημα καὶ ὑψηλόν. Ὁ Ὀδυσσεὺς λέγει ἐν τῇ
ἀγορῇ τῶν Ἑλλήνων ἐν Τροίᾳ.

« ἀλλὰ καὶ ἔμπης
αἰσχρὸν τοι δηρὸν τε μένειν κενὸν τε νέεσθαι. »
Ἰλ. Β, 296—8.

Σθένεος, ὁ υἱὸς τοῦ Καπανέως, λέγει τῷ Ἀγαμέ-
μνονι, ὅτε οὗτος ἐπέπληξεν αὐτὸν καὶ τὸν Διομήδην.

« Ἀτρέϊδην, μὴ ψεύδα' ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν.
ἡμεῖς τοι κατέρων μὲν' ἀμείνοτες εὐχόμεσθ' εἶνοι·
ἡμεῖς καὶ Θῆβης ἔδος εἴλομεν ἐπταπόλοιο,
παυρότερον λαὸν ἀγαθόν' ὑπὸ τεύχος ἄριστον,
πειθόμενοι τεράσει θεῶν καὶ Ζητῆς ἀρογῆ. »
Ἰλ. Δ, 404—8.

Ἡ ἀπόδοσις τῆς εὐγνωμοσύνης ἐθεωρεῖτο καθή-
κον. Ὁ Μενέλαος ἐνθυμούμενος δὲα καλὰ ἔλαβε
παρὰ τοῦ Ὀδυσσεῶς ἐν Τροίᾳ ἐκλαίει ἐν Σπύρτῃ
παρόντος Τηλεμάχου τοῦ υἱοῦ, ἐκλαίει καὶ ἡ Ἐλένη
καὶ οἱ περὶ αὐτὸν πάντες. Ὀδ. Δ, 483—5.

Ἡ σωφροσύνη ἐλογίζετο ἀξιοθαύμαστος. Τῆς σώ-
φρονος Πηνελόπης πιστῆς μενούσης εἰς τὸν σύζυγον
αὐτῆς ἐπὶ πολλὰ ἔτη προσδοκώσης τὸ κλέος ἰκάνει
εἰς οὐρανόν, ὡς λέγει αὐτῇ αὐτὸς ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπα-
νελθὼν καὶ ὡς ἐπαίτιος εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

« οὐ γύναι, οὐκ ἂν τίς σε βροτῶν ἐπ' ἀπίρονα γαῖαν
νεύσει· ἦ γὰρ σε κλέος οὐρανὸν εὐρὸν ἰκάνει,
ὡς τέ τευ ἦ βασιλῆος ἀμύμονος, δεῖν τε θεοῦδῆς
ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰσθίμοισιν ἀνάσσειν
εὐδικίας ἀνέχρησι, φέρησι δὲ γαῖα μελαινα
πυροῦς καὶ κριθῆς, βρώσῃ δένδρεα καρπῷ,
τίκτη δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχῃ ἰχθύς
ἐξ εὐχρηστῆς, ἀράτωσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτοῦ. »
Ὀδ. Γ, 107—114.

Ἐκ τούτου βλέπομεν προσέτι καὶ τὰ καλὰ ἀποτελέ-
σματα τῆς δικαίας καὶ ἀγαθῆς διοικήσεως τοῦ εὐθυ-
δίκου ἀνακτος.

Καὶ ὁ οἶκος καὶ ὁ ἔλεος ἀγαθὸν καὶ τὸ μετρίως
καὶ ἐγκρατῶς ἔχειν καὶ σωφρόνως εἶναι ἀξιοθαύμαστον.

ἡ καρτερία, ἡ παρρησία ἐπίσης, ἡ δὲ ἐλευθερία ἐν
τοῖς κρατίστοις, καὶ ἡ δουλεία τὸ χεῖριστον. Εὐ-
μαιος, καὶ τις συβώτης, λέγει τῷ Ὀδυσσεῖ.

« ἦμισυ γὰρ τ' ἀρετῆς ἀποκίονται ἐδρόσκα Ζεὺς
ἀνέρος, εὐτ' ἂν μιν κατὰ δούλιον ἦμαρ ἔλθῃν. »
Ὀδ. Ρ, 322—3.

Περὶ δὲ τῆς δουλείας λέγει ὁ Ἔκτωρ τῇ συζύγῳ Ἀν-
δρομάχῃ ἐν τῷ περιφήμῳ ἀποχωρισμῷ.

« ἔλ' οὐ μοι Τρώων τόσσον μέλει ἄλλος ὀπίσσω,
αὐτ' αὐτῆς Ἐκάθης αὐτὴ Πριάμοιο ἀνακτος
οὕτε κακογνήτων, οἷ κεν πολέας τε καὶ ἐσθλοὶ
ἐν κούρῃσι πέσοιεν ὑπ' ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
ὅσσον σεῦ, ὅτε κεν τις Ἀχαιῶν γαλιχογυῖων
δακρυόεσσαν ἀγγῆται, ἐλεύθερον ἦμαρ ἀποιέται.
καὶ κεν ἐν Ἀργεῖ εἴδοαί τις ἄλλῃς ἴσθον ὑφαίνεις,
καὶ κεν ὑδωρ φορέας Μισσηίδος ἢ Ἰπερείης
πόλλ' ἀκαταζόμενῃ, κρατερῇ δ' ἐπικέσσει' ἀνάγκη. »
Ἰλ. Ζ, 450—8.

Ἡ εὐεργεσία, τὸ πράττειν δηλονότι τὸ ἀγαθόν,
ἐλογίζετο ἀριστον, μᾶλλον δὲ τὸ πᾶν. Ὁ Ὀδυσσεὺς
λέγει τῷ Μέδωνι, κήρυκα καὶ πιστότατα πράξαντι
τῇ Πηνελόπῃ.

« οὐραῖαι, ἐπεὶ δὴ σ' εἴτος ἐρύσατο καὶ ἐπέσασεν,
ὄφρα γνῆς κατὰ θυμῶν, ἀτὰρ εἴπησθα καὶ ἄλλω,
ὡς κακοεργῆς εὐεργεσίῃ μὲν' ἀμείνων. »
Ὀδ. Χ, 372—4.

Καὶ οἱ θεοὶ ἠγάπων τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα καὶ ἐτίμων,
ὡς λέγει ὁ Νέστωρ τῷ Τηλεμάχῳ, ὅτι ἡ Ἀθηνᾶ πάν-
τοτε ἴθελε νὰ βοηθῇ τὸν Ὀδυσσεῖα. Παρὰ τοῖς ἀν-
θρώποις ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ ἐτιμᾶτο ὡς θεός, ὡς ὁ Ἐθ-
ρύμαχος, υἱὸς τοῦ Πολύδου, παρ' Ἰθακασίοις, ἀνὴρ
κατὰ τ' ἄλλα ἀριστός.

« ἀλλὰ τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι, ἐν κεν ἴκοιο,
Εὐρύμαχον Πολύβοιο δαίφρονος ἀγαθὸν υἱόν,
τὸν νῦν ἴσα θεῷ Ἰθακήσοιο εἰσερόωσιν
καὶ γὰρ πολλὸν ἄριστος ἀνὴρ. »
Ὀδ. Ο, 520—21.

Καὶ ἡ Ἀρήτη, ἡ γυνὴ τοῦ Ἀλκινόου βασιλέως τῶν
Φαιακίων, ἐτιμᾶτο ὡς θεὰ ἕνεκα τῆς ἀρετῆς αὐτῆς,
πάντες δὲ προσηγόρευον αὐτὴν πορευομένην διὰ τοῦ
ἄστεως καὶ λυσουσαν τὰς φιλονεικίας τῶν ἀνδρῶν.
Ὀδ. Η, 66—74.

Καὶ ἡ ἀγχίνουα καὶ ἐμπειρία ἐτιμῶντο. Ἡ Ἀθηνᾶ
διὰ τοῦτο μάλιστα οὐδαμῶς κατελίμπανε τὸν Ὀδυσ-
σεῖα ἀδοκῆστον, ὡς λέγει αὐτῷ αὐτῇ.

« αἰεὶ τι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·
τῷ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν δόστηνον ἔδντα,
ὄνεκ' ἐπητῆς ἔσοι καὶ ἀγχίνουα καὶ ἐγέφρων. »
Ὀδ. Ν, 330—2.

Ἡ κακία παρ' Ὀμήρῳ κακὸν ἐν γένει λογίζεται
καὶ ἐπιθήγον· ἡ μέθη, ἡ ἐπιθυμία, ἡ ἀλαζονεῖα, ἡ
ὄργη, ἡ κλοπή, ἡ ληστεία, καὶ τὰ παραπλήσια θεω-
ροῦνται ἄξια ἀποστροφῆς καὶ καταφρονήσεως.

Ἡ μέθη ἐθεωρεῖτο κακὸν ὡς παρέχουσα ἀφορμὴν

ερίδων και τραυμάτων και πάσης αίσχροτιτος· αὐτός ὁ οἶνος καλεῖται ἡλός, τρυφῶν και παραπλανῶν, ὡς ἡλιθιότητος και ἀβελτηρίας πληρῶν τοὺς κατά κόρον μεταλαμβάνοντας. Ὁ Ὀδυσσεύς ἐν Ἴ-
θάκῃ ἐφοβεῖτο μήπως οἱ μνηστέρες μεθυσιάντες ἐρί-
σασσι καὶ φονευσάσιν ἀλλήλους. Ὁ πολλὸς οἶνος τέρ-
πει τὸν πίνοντα και παράγει και ἐξίστησι τῶν φρε-
νῶν, κάμνει δὲ αὐτὸν νὰ λέγῃ ἐκείνα, τὰ ὁποῖα εἶναι
τιροτιμότερον νὰ κρύπτονται. Ὀδ. II, 299—4. Σ,
463—6.

Τὸ ἐπιδουλεύειν και σκευαεῖν και φθοεῖν τινα
ἐθεωροῦντο ἀξιομίμητα και φευκτέα· ἡ Πηνελόπει
λέγει τῷ Ἄντινοῦ·

εἰ μὲν γὰρ, τί ἤ δὲ σὸ Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μέρος τε
ράπτει, οὐδ' ἰκέτας ἐπαίξεται, οἷαν ἄρα Ζεὺς
μάκρυνος; οὐδ' ἔσθ' ἡ κακὰ ράπτειν ἀλλήλοισιν. Ὀδ. II, 421—3.

Περὶ τοῦ φθόνου ὁ Ὀδυσσεύς λέγει τῷ Ἴρω·

οὐτε τίνα φθονεῖν δόμεναι και πολλὰ ἀνελόντα,
οὐδὲ δ' ἀμφοτέρους δεῖ γέισται, οὐδέ τί σε γρη
ἄλλοτρίων φθονεῖν. Ὀδ. Σ, 16—17.

Οἱ ἰθρυῖσθαι και ὑπερήφανοι ἐτιμωροῦντο κατ' ἄ-
ξίαν. Ἡ Πηνελόπει λέγει τῷ Εὐρύκλειᾳ περὶ τῶν
μνηστέρων·

ἄλλὰ τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγαυούς,
ἔβρι ἀγασσάμενος θυμολογία και κακὰ ἔργα.
οὐ τινὰ γὰρ τίσασσι ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὃ τέ σφραε εἰσαμφίκοιτο·
τῷ δὲ ἀεὶ σπυλάνας ἔπαθον κακόν. Ὀδ. IV, 63—7.

Τὸ χαλεπαίνειν και ὀργίζεσθαι ἐθεωροῦντο κακὸν
και πρόξενον πολλῶν παθημάτων, ὡς βλέπομεν τὴν
μῆνιν Ἀχιλλέως και Ἀγαμέμνονος, τὴν ὁποῖαν ὁ
ποιητὴς λέγει οὐλομένην, ἢ μὴρ' Ἀχαιοῖς ἄλ-
γε' ἐθίκεν, πολλὰς δὲ γενναίας ἠρώων ψυχὰς προά-
ως ἐπεμῖεν εἰς τὸν Ἄδην. Ἰλ. Α, 1—5.

Καὶ τὸ συνδιαλλάττεσθαι ἐλογίετο μέγα καλόν.
Πόσον ἐχάρη ὁ Ἀγαμέμνων, ὅτε ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπέθα-
λε τὴν μῆνιν! πόσον μετανοεῖ διὰ τὴν ἀφορμὴν,
ἂν αὐτὸς ἔβωκεν εἰς τοῦτο. Διὸ λέγει τοῖς Ἀχαιοῖς·

οὐκ καὶ ἐγὼν, ὅτε δὴ αὐτὸς μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ
Ἀργείους ἀλέκσειεν ἐπὶ πρυμνήτι νέεσσι,
οὐ δυνάμεν λελαιβῆσθ' ἀτρεῖς, ἢ πρῶτον ἀίστην.
ἀλλ' ἐπεὶ ἀσάμην και ἰαυ φρένας ἐξέλετο Ζεὺς,
ὄψ' ἐθέλω ἀρέσσαι, δόμεναι τ' ἀπερσεῖσ' ἀπεινα·
ἀλλ' ὄρουε πολέμοις, και ἄλλους ὄρωθε λαούς.
Ἰλ. T, 134—0.

Τὸ δὲ κλέπτειν και ληϊζεσθαι ἐθεωροῦτο κακόν.
Ὅτε ὁ Τηλεμάχος ἦλθεν εἰς τὴν Πύλον πρὸς τὸν
Νέστορα, ἔνα μῆν τι περὶ τοῦ ἀπόντος πατρός αὐ-
τοῦ Ὀδυσσεύς, ὁ Νέστωρ, ἀφοῦ ἐψίλευσεν αὐτόν,
ἠρώτησεν·

οὐ ξέτω, τίνας εἰσὶ; πόσον κλεῖται ὄργα κλέουθαι;
ἢ τι κατὰ πρόηθ' ἢ μαφιδίως ἀλάλησθε;

οἷά τε ληστῆρες, ὅπερ ἔλλα, τοῖ τ' ἀλόωνται
ψυχὰς παρθένων κακὴν ἄλλοδαποῖται φέροντες; Ὀδ. Γ, 71—4.

Κακὸν ἄρα ἐθεωροῦτο τότε και ἡ ληστεία και πειρα-
τεία, οἱ δὲ πειραταὶ πλανώμενοι εἰς τὰς θαλάσσας
και ριζοκινδυνεύοντες τὴς ψυχὰς των ἔφερον κακὸν
εἰς τοὺς ἀλλοδαπούς, εἰς ὧν τὴν χώραν ἐπήρχοντο.

Οὐδεμία ἄρα ὑπάρχει ἀρετή, ἂν δὲν ἀναφέρει μετ'
ἐπαίνων ὁ Ὀμηρος παρὰ τοῖς ἥρωσιν αὐτοῦ, οὐδε-
μία δὲ κακία, ἂν νὰ μὴ ἀποδοκιμάζῃ και κατηγορή.
Οὐδὲν ὑπάρχει ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἐπαινεῖ ὁ
Ὀμηρος ἐν τοῖς ἀθανάτοις αὐτοῦ ποιήμασιν, οὐδὲν
δὲ ὑπάρχει κακόν, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ κατηγορή και
στηλιτεύῃ. Ἐν τῇ μεγαλοπρῶσει ἀνελεῖται τῶν δρα-
μάτων τῆς Ἰλιάδος και Ὀδυσσεΐας ἐπαινεῖται ἐν
γένει ὁ ἀγαθός, στηλιτεύεται ὁ πονηρός, ἐξαιρεται
τὸ ἀγαθόν και περιφρονεῖται τὸ κακόν.

M. HAPANIKAS.

ΤΡΕΙΣ ΑΣΤΕΡΕΣ*

— Οἰαδῆποτε κἄν ἦς, νυκτοπλανῆς θνητῆ, μ' ἐν-
κησας! Ὡ νῆνος ὑπαρξίς, ἦν τὸ ὄμμα μου μετὰ κόπου
ἀνευρίσκει συγχεομένην μετὰ τῶν ταπεινῶν δεινυλ-
λίων, ἀτινα μῶλις τὸ γόνυ μου θέγουσι· σὺ, ἡ τολμη-
ρῶς ποθοῦσα ἐνα ἐμβρατεύσης ἐν τῷ μυστηρίῳ και
οἶονεῖ ὑπὸ θείαν τινὰ ἐμπνευσιν ἀδεῶς αἰτοῦσα λα-
λίαν παρ' ἐμοῦ, τῆς μυστηριώδους θεαίνης τῆς σιγῆς.
Τίς λοιπὸν θεῖα ἐπίσης ἐμπνευσις ἐνέθελεν εἰς τὰ
χεῖλη σου τὸν ἀμύχτητον ἐκείνον ἔρκον; . . .

Λύθητι, αἰωνία σιγή μου! λύθητι παλαιὸς γριφώ-
δης ἔρκος μου!

Θνητῆ! ἐξηκολούθησε λέγουσά μοι ἡ Νύξ δι' ἔλα-
φρῆς και γλυκειῆς ὡς ὁ ψίθυρος τῶν φύλλων φωνῆς·
πολλῶν αἰῶνων ρεύματα ἀενάως ἐπικυλιόμενα ἀπέ-
λευσαν ἤδη τῆς οἰκουμένης τὴν εὐρείαν ἐπιφάνειαν
και ἡ ἀκλόνητος αὐτῶν ροὴ ὃ τέ μὲν γαληνία, ὃ τέ
δὲ δινῆσσα, πολλαχῶς αὐτὴν μετέλλαξε, ποῦ μὲν
ἐν τῇ ὀρυγῇ αὐτῆς, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους διανοίξασα εὐ-
ρείας ἀβύσσους διὰ νεκρῶν ἀνθρωπίνων λειψάνων
κατὰ μικρὸν εἶτα πληρωθείσας, ἢ καλλιμαρμαρμά-
ρους κολοσσούς μεγάρων, ἀμυδρὰ τινὰ μόνον πρὸς
ἀνάμνησιν αὐτῶν ἔχνη ἀρέντας, ἀνηλεῶς παρασπ-
ρασα, ποῦ δὲ, διὰ τῆς ἦν ἐπαφῆκεν ἀργυρώδους ὄρω-
σου τῶν σφροστερῶν κυμάτων, ἀναβλαστήσασα ἐπι-
θαλῆ δένδρα χρυσόφυλλα και χρυσόκορπα, ἠδῆσαν
σκιά και ζεῖδωρον τροφήν, τὴν εἰρήνην και τὴν γνῶ-
σιν, ταῖς θνητοῖς παρέχοντα· και οὕτοι ἐπὶ τοῦ αἰ-
ποτα ἀναλωιῶτου και κείποτε μεταλασσομένου τοῦ-
του κόσμου ἀρυπνοῦμενοι τὴν αὐγὴν ἐνα ὑπνώσασσι
τὴν ἐσπέραν χρυσῶν ὀνείρων ὕπνον ἐντός τῶν ἀβύσσων.

*) Ἰδὲ ἀριθ. 36, σελ. 685—87.

σων ἢ εἶπον, βλέπουσιν κῦτὰς τῶν ἐβύσσων, βλέπουσιν τὰ ἐρείπια ἐκείνη τῶν προὑπαρξάντων μαρ-
μαρίων κολοσσῶν και τὰ αἰφινιδίως ὀσημέρα ἀνα-
βλαστήσαντα καλλιλάων δένδρα· γευόμενοι δὲ τῶν
ἀγλαῶν ἐκείνων καρπῶν, ὡσεὶ ἐμάκτων μαντικῆν δὲ-
φνην, νοοῦσι τὰ πάντα . . . νοοῦσιν αὐτομάτως τὴν
ἐν τῷ οὐρανῷ ἱερὰν πηγὴν ἀπ' ἧς τὸ ρεῦμα τοῦτο τῶν
αἰῶνων ἐκρέει· νοοῦσι, τὸν ὑπερφύῳ ἦλιον ὅστις μυσ-
τικῶς ἐξατμίζων, ἀναβιβάζει και πάλιν αὐτό· πρὸς
τὴν οὐρανίαν ἐκείνην πηγὴν· νοοῦσι, και, διότι τὸ
δένδρον τῆς εἰρήνης και γνώσεως ἀναβλαστήσαν
ἀπορρεῖ ὡς εἶπον ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ, τῆς θείας ἐστίας
ὑπερφύτης εἰρήνης και ἀπείρου γνώσεως. Ἄλλ' εἶσι
και δι' αὐτοὺς μυστήρια ὧν τὸ δυσθεώρητον βῆλος
ἐκεῖ, μόνον ἐκεῖ, πρὸς τῶν ὀμμάτων αὐτῶν καταφω-
τισθήσεται διὰ τῶν ἀπλέτων τοῦ ἀνεσπέρου φέγγους
ἀκτίων.

Πολλὰκις οἱ θνητοὶ ὧν τὸ κρανίον περιλαμβάνει,
φεῦ! ἤσσαν τῶν ὄσων τὸ πνεῦμα, τὸ εὐρὸ πνεῦμα τὸ
στενάς ἐν αὐτῷ πεφυλακισμένον, τὸ πρὸς ἀχάνη ὀρί-
ζοντα τεῖνον, ποθεῖ ν' ἀντιληφθῇ, ὡς τὸ ὄμμα αὐτῶν
ἤσσαν τῶν ὄσων ἐν ῥίπτῃ μακρόθεν ἀτενίζει κακῶς
διορᾶ, οἱ πολυπράχμονες, λέγω, θνητοὶ, διαποροῦν-
τες, ἠράτησαν ἐμὲ τὴν σκῆιδῃ ἐν φωτὶ και ζσφῆδῃ
ἐν σκότει ἀνάσσαν τοῦ μυστηρίου, τὴν ἀπ' αἰῶνων
πᾶσαν τοῦ κόσμου τοῦτου σκηνὴν διὰ μυστικῶν και
ἀπείρων ἐξυδερκούς βλέμματος ἀντίσασαν· ἀλλὰ
μάτην· ἐγὼ κείποτε ἀφρονος πρὸς αὐτοὺς διετέλεσα.

Γινώσκεις διὰ τί;
Θνητῆ πρὸ ἧς ἐλύθη ἡ ἀρυσία μου, ὅζ σοὶ
εἶπω αὐτό.

Ἦτο ἐσπέρα . . . Ἡ ἀνθρωπότης διατρέξασα τὴν
ἀσυναίσθητον βρεφικότητα, τὴν ἀπειρον παιδιδοκῆτα
και τὴν σφοιγῆλην τέλος, και ἀνθηρὰν νεανικότητα,
εὐρίσκειτο ἤδη εἰς τὸ τέρας αὐτῆς· πεφουσιμένη δὲ
ὑπὸ τῆς συναίσθησεως τοῦ θαυμασίου τῆς ἦθης αὐτῆς
κἄλλους, ἀπηυδνηκῆ ἐκ τῶν σφοδρῶν σάλων, οὐς ἡ
ἐξέκλος ἐρηθικῆ ζωηρότης, εἰς κρεκτροπῆς ἀρικο-
μένη, κατὰ τὰ τελευταία καῦτα ἔτη ἤγειρε, ὡς ὁ
οἰνοπότης ὑπὸ ἐπήρειαν μίθης κατὰ τὸ πέρας φαι-
δροῦ συμπροσίου, ὑπέκυπτεν ἐν τῇ νοητικῇ καρθα-
ρίκῃ τοῦ τύπου και καμάτου αὐτῆς. Καὶ οἱ παῖδες
οὐς ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς τῆς παρήγαγεν, ἀφρονες και
βίαιοι, φθονεροὶ και αἰμοχαρεῖς ἀδελφοί, ἀπηνῶς
κατεδίωκον τὰ ὄρατα τέκνα τὰ ἐν τῇ ἀκαμίᾳ και
χρυσουστερεῖ τῆς μητρὸς αὐτῶν νεότητι γεννηθέντα . . .

Ἦτο ἐσπέρα· τὸ γλυκὺ Ἰνδαμῆ μου, ὁ Ἥλιος,
ἀπὸ μικροῦ ἀνεπαύετο ἐν τῇ δροσῶδει τῶν κυμάτων
τοῦ κλίην· και ἐγὼ στερηθεῖσα αὐτοῦ, ἔσπειρον ὡς
πῦντοτε ἐπὶ τοῦ αἰθέρος μελέγχολος τὰ ἀστρολαμπῆ
δῆκροῦ μου. Αἰφνης, ὕψηλῃ τις ταυσιόκομος μαρφή
ὄρη τρέχουσα οἶονεῖ ἀπεγνωσμένως πρὸς τὸ δῆσος
μου τοῦτο μέσω τοῦ βαθμῆδὸν ἐπιπολλῶντος σκό-
τους. Ἐθαύμαζον, καθ' ὅσον προσήγγιζε, τὸ ἐπὶ τοῦ
προσώπου αὐτῆς ἐγγραφόμενον ἰδεῶδες μεγαλεῖον,
ὕπερ οὐδόλως ἐμῆου ἢ ἐπ' αὐτοῦ διαφανομένη ζωη-

ρὰ τρήμου ἐκφρασις· ἀλλὰ και αὐτὴν ἔτι ὑπερηνῶν
ἐκφρασις ἄλλη εὐέλπιδος θάρρους, ἀτρυτοῦ ἠθικῶ
σθένους, θαυμασίου τὸ λαμπρὸν ἐν τῇ συγκινήσει
ἐκείνη κἄλλος τῆς ἐξείρουσα. Ναί! ἦτο θαρραλέα
και ἠθικῶς πνευσιμένη ἡ θεοθεν ἐμπνευσμένη φυ-
γῆς, ἦν φοβερῶς ἐπερχόμενον οἶονεῖ δρακόντειον ἐν
ἐδίωκεν ἦτο πανοθενῆς ἡ φυγῆς, ἦτις ἐν τῷ φρικῶ-
δει τούτῳ καταδιωγμῷ ἀπειλουμένη, λιθοβολουμένη,
ἀσθμαίνουσα, ὡς ὁ εὐκθλος μαχητῆς τὴν ἱερὰν αὐτοῦ
ἀσπίδα, οὐδόλως ὄπὸ τῆς εὐσταθοῦς χειρὸς ἀπέριψε
τὰ δύο αὐτῆς προσπίλη και εὐλογητὰ σύμβολα· τὴν
ἀξφνην και τὴν Ἀφραν τῆς! Ἦτο ἡ Μοῦσα! . . .

Διὰ τοῦ πτερόεντος ποδὸς ταχέως τὸ δῆσος μου
φθῆσα, εἰσέβη· τότε ἐκ τοῦ σῦνεγγυοῦ εἶδον, ἐθαύ-
μασα και . . . ἀπώλεσα αὐτὴν ἐν ἀκαρεῖ! . . . Ἄν-
τ' αὐτῆς βλέπω μόνον ὕψουμένην, ἐκεῖ ἐνθα ἔσση,
δῆφνην λιγυρὰν και καλλιφύλλον . . .

Τὶ ἐγένετο; ὁ Παντεπόπτης Θεὸς ὁ γλυκὺ αὐτὴν
ἐφορῶν, ὁ τὸ εὐγενὲς θάρρος αὐτῇ ἐμπνέων, ἔσωσεν
αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ἀπηνοῦς διωγμοῦ μεταβαλὼν ἀκα-
ρασίως εἰς δῆφνην.

Ἦ δῆφνη, δῆφνη εὐλογηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Οὐρανοῦ!
ἀπὸ τῆς ἐπισήμου ἐκείνης στιγμῆς ὅτε θεῖα ἐπινεύ-
σει ἡ Μοῦσα, τὸ ἀγλαόν τῆς ἀκαμίας τοῦ κόσμου
νεότητος γέννημα, διεσώζετο ἐν σοὶ χάριν τῶν ἐπερ-
χομένων αἰῶνων, δὲν ἐπλήσθησαν παραδεισίου μύρου
οἱ τίως ἄρσοι καλλιόχοι κλώνες σου . . .

Και ἰδοῦ, φθῆναι ἐγγὺς πνευστιῶν ὁ ἀπηνῆς διώ-
κτῆς! ἀγρία ἡ κτηνώδης μορφῆτου, ταυρωδῶς ἰσχυρῆ
ἡ χεῖρ του, βαχῶ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν κραδαίνουσα φά-
σγανον· εἶναι ὁ θρασὺς Ὑλισμός! εἶναι τὸ γέννημα
τῆς ἀλογίστως παρεκτραπέυσης νεανικῆς τοῦ κόσμου
ὀρμῆς!

Και στὰς πρὸ τῆς Μοῦσῆς δῆφνης ἦς οἱ κλάδοι ὑπὸ
τοῦς πνέοντας ἀνέμους ἀπεστέφοντο οἶονεῖ ἵνα μὴ
βεβηλωθῶν ἀκουσίως προσψύοντες τὸν βδελυρὸν
διώκτην, ἐπέριψε φλογερὸν τὸ ἐταστικὸν αὐτοῦ
βλέμμα, ἠρεύννησεν εἶτα, προβάς, ἀνα πᾶσαν τὴν
δένδρον πύκνωσιν, πᾶσαν σκοτάζουσαν λόχμην, πᾶν
ἔτι χαλκὸν πλατῆνου κολίωμα· ἀλλ' οὐδαμῶ εἶρε—
τὸ θεοφύλακτον αὐτοῦ θῦμα.

Τότε στραφεῖς πρὸς τὰ ὕψη.

— Ὡ Νύξ, μοὶ εἶπεν, ἡ πανδαῆς τοῦ κόσμου ἐ-
πόπτις· εἰπέ μοι, ποῦ τοῦ δῆσους σου ἐκρόβη ἐκείνη
ἦν διώκεις; μὴ ἀποκρούψης αὐτὴν τὴν εἶδον πρὸ μι-
κροῦ εἰσδύσασαν.

Ἐγὼ εἰσιῶπων ἀγρίως αὐτόν ἀτενίζουσα· μὴ δὲν
ὄφειλον νὰ σιωπήσω; ἡ δῆφνη ἐπάλλετο ἐγγύς, οἶο-
νεῖ κατεριωνευομένη αὐτοῦ διὰ τοῦ λεπτοῦ τῶν φύλ-
λων ψιθύρου.

Ἡ ἐρώτησις ἐπανελήθη οὐχὶ ὀπαῖ, ἀλλ' ἀνωφε-
λῶς. Τέλος ὁ τερατώδης Ὑλισμός ἀπῆλθε, μάτην
ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ ἀπειλῶν διὰ τῆς πυγμῆς τὴν ἀφα-
νῆ Μοῦσαν, ἦτις, ἀναφανείσα και εὐγνωμόνως πρὸς
ἐμὲ μειδιῶσα, ἀνέλαθε μακρὰν ἀλλ' ἀκάλυτον ἠδῆ
πορείαν. Θαρραλέως δὲ τῇ θεῖα ἐπινεύσει γαῦρα ὄρη

και εὐρέα πελάγη διασχίσασα, και ἐν μὲν τῷ φοιτῇ ὑπὸ νεφέλης λευκῆς, ἐν δὲ τῷ σκότει ὑπὸ στήλης πυρός ὀδηγούμενη, ἔφθασε τέλος εἰς τὸ ἀρχαῖον και προσφιλὲς αὐτῆς σκῆνωμα, τὸν δικόμου Περικασσόν, ἔθεν ὁ δρακόντειος Ἔλισμός αὐτὴν ἀπεδίωξε, λάθρως ἐπιπεσὼν και τὸν μυρτόπλεκτον και ἀνθοστεφῆ αὐτῆς θρόνον ἀνηλεῶς καταρρίψας. Καὶ ἠκούσθη εἶτα ἐκείθεν μαγευτικὴ μελωδία. . . ἦν ἡ τῆς Μούσης πρὸς τὸν διασώσαντα αὐτὴν Θεὸν εὐγνώμων ὠδή, ἡ κατὰ μύθους τόνους τούτους αἰῶνας ἡδυτερπῶς ἐφεξῆς βαυκαλιζούσα.

Ἐκτοτε ὠρκίσθη νὰ τηρήσω αἰώνιαν σιγὴν πρὸς πάντα ἐρωτηντά με περὶ οὐδὲποτε μυστηρίου και εἶναι εὐεργετικὴ ἡ ἀφασία μου αὕτη. Ὁ θνητὴ! πόσα ποσάκις μυστήρια δὲν ἴθέλει βαινον δηλητήριοι πηγαὶ φθίνου και μίσους, πόνου και ἀπελισμοῦ, ἐάν ἀκριτομήθως ὑπ' ἐμοῦ πρὸ τῶν ὀμμάτων ὄμων ἀπεκαλύπτοντο! . . .

Ἀλλὰ κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην, τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμήν καθ' ἣν τῶν τριῶν ἱερῶν ἐκείνων ἀστέρων τὸ θυσπέσιον φέγγος πληροὶ τὴν καρδίαν σου ἐνθουσιασμοῦ ἀναδιχάζοντες ἐπὶ τῶν χειλέων σου τὴν θερμὴν πρὸς με παράκλησιν, τὴν ἀμάχητον ἐξῆρκισίν σου, θνητὴ! ὑπέειπε. . . και λαλῶ, και παρέχω εἰς σὲ ὅτι ἐπὶ πολὺ πρὸς τοσοῦτους ἄλλους ἠρῆθη. . . Καὶ ὅτε τὴν πρώτην τὸ θεοειδὲς χάριμα μου, ὁ Φοῖβος, ἐπιτελεῖ τὴν ἀστραπηθόλον μορφήν του, ὡ! εὐγνωμόνι αὐτῷ· δίδει μόνον ὅτε ἤχησεν εἰς τὰ ὠτά μου τὸ προσφιλὲς ὄνομά του, μόνον ὅτε μοὶ εἶπες: ἀσὶ ὀρκίζω εἰς τὸ πικρῶτον Ἰνδαλμά σου! . . » ἀπαφάσισα νὰ σοὶ λαλήσω.

Ἡ τῆς θαυμασίας ἐκμυστηρεύσεως τῆς μαυροφόρου Νυκτὸς! ὡ τῆς κραταιῆς ἰσχύος τοῦ ἱεροῦ ἰδανικοῦ ἔρωτος!

Τότε μετὰ στιγμήν σιγῆς, καθ' ἣν τὸ ὠραῖον γιγάντειον φάσμα ἔστη ὅπως λάβῃ ἀνεσιν κατὰπιν τοσοῦτων λόγων, μετὰ τοσοῦτων αἰῶνων ἀφασίαν, ἀπνευστὶ ἀπαγγελλόντων, και εἰς ζωηρὰν ληξάντων συγκλήσιν, μοὶ εἶπεν:

Ἐσκόταζε διοπιλῆ ἡ φύσις·
κακουργημάτων ἔγαινε θυμέλη,
και φρίττων εἰς τοῦ κόσμου τὴν κακίαν,
εἰς μαῦρον πέπλον κρύπτεται ὁ φοῖβος.
Ἐντός τοῦ ζόφου τότε βυθισθέντες
ἀφ' οὗ τοῦ Πλάστου ἡ εἰκὼν ἐχάθη,
ἔτ' οἱ θνητοὶ συγχέονται, πλανῶνται . . .
θνήσκει πατήρ με τοῦ υἱοῦ τὸ ξίφος
και θυγατὸς τὸ στήθος μήτηρ πλῆσσει
νομίζουσα ἐν σκότει και συγχύσει
ὅτι ἐχθρὸν ἠνοῦσε ἡ δεξιὰ! . . .
Δεινὴ ἡ πλάνη και δεινὸς ὁ ζόφος!
θεῦ, ἐν αὐτῷ ἀπόλεσαν τὸν ὄρμον
τῆς κλίμακος ἐκείνης τῆς ἁγίας
τῆς πρὸς τὰ ὕψη τ' οὐρανοῦ ἀγούσης . . .
Σὺ αὐτοῖς ἴλεως γενοῦ, ὦ Πλάστα!

Πλὴν ποῖον αἰθνης φῶς εἰς τὸν αἰθέρα ὡσεὶ ταχὺ μετέωρον ὄραται λάμπων και τρέχον πρὸς αὐγὰς ἡλίου; Ἰδοῦ! ἴσταται αἰθνης χρυσοστρέμων εἰς τοῦ Κρανίου τὸν εὐρῆκη λόφον ὕπου ὠκίμου θύσανος πυκνοῦνται και ὡσεὶ δόξης οὐρανοῦ δέλας τὴν ὑψηλὴν του ἄκραν στεφανῶναι εἶναι αὐτὸς τοῦ Οὐρανοῦ ἡ κλίμαξ! . . .

Ἀργυροῦν ἦτο χιονῶδες νέφος και ἔφερον ἐπὶνω τρεῖς παρθένους· Ἄς ἡ Τριάς συννηνωμένοι ἦσαν· Κόραι Φωτὸς μ' ἀθανασίας κάλλιπ, ἐξ οὐρανοῦ ἠέγγους πεπλασμένοι, ἐρρόδιζον τὸ νέφος δι' ἀκτίνων. Εἰς τὰς πνοῆς ἐκείνο κυματιζόν, ἐστῶθη και πιθιάσασαι αἱ Κόραι ἐσκήνωσαν εἰς τὸ βουνὸν ἐπάνω· ἔκτοτ' αἰθρία εἰς τὸ πᾶν ἐχύθη και τὴν χρυσὴν Ἀνατολὴν ἐκείνην ὁ κόσμος προσεκύνει γόνυ κλίγων. Ὁ Φοῖβος τὴν καλύτεραν ἀπορρήψας πρὸ τοῦ παιδοῦ θεάματος ἐκείνου, ἀλλ' ἀμαυρὸς αὐτὸς ἐνώπιόν των ὡς λαμπυρὸς ὠχρὰ πρὸ τῶν ἀστέρων με δέβας προσεκύνωνδεν ἐπίσης . . .

Ἡ χρυσὴ χεὶρ τῆς πρώτης ὑψημένῃ τὸν Οὐρανὸν ἐδείκνυεν ἀπαύστως ἡ πτέρυξ τῆς δευτέρας ἡ χρυσοῦδος, πρὸς Οὐρανὸν, νὰ ὑψηθῆ ἔτοιμα, ριπίζουσα ἐκοιμῆζε τὸν πόνον και τῆς ἐσχάτης εὐμειδίης ἡ ὕψις με τὸ γλυκὺ και οὐρανόχρουν βλέμμα εἰς τὴν ψυχὴν μειδίαν* ἀντινάκλα· Μειδιάμα! κατόπτρισμα Ἀγάπης! μυστήριο, σιγῶσα ἁρμονία! ποῖα λοιπὸν ψυχὴ δὲν σὲ λατρεύει;

Καίρως παρήλαθε ἦτο σκότος πάλιν και ἔστρεψα πρὸς τὸ βουνὸν ἐν βλέμμα προσκλίνουσα τὸ θεῖον μέτωπόν της ὑπερ ἀκτίνων λαμπροτέρων στέμμα, ὡσεὶ ἀδάμας τὸν χρυσὸν ἐκόσμη, τὸ ὄμμα στρέψουσα πρὸς τὸν αἰθέρα, τὸν Πλάστιν τῶν Κορῶν ἡ πρώτῃ ὕμνει με ἄσμα ἐναρμόνιον ἀγγέλων.

Τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἐκρυπτον οἱ θόλοι, ἐκείνη πλὴν τὸν ἔδλεπεν ἐμπρός της! κ' ἐν τῇ στιγμή τοῦ ἐνθουσιασμοῦ της ἐπὶ τῆς γῆς ἐστάλαξεν ἐν δάκρυ . . . δάκρυ γλυκὺ και λάμπων και φλογώδες, ἀπινθῆρ πυρῆς τοῦ Θεοδιαστηρίου. Πλὴν βεῦσαν δὲν τῆ ἔκαυσε τὸ ὄμμα ἠδὲς ἦτο· ὁ ἀπινθῆρ τὸ φιλεῖ πίπτων ὡς τὸν Πατέρα ἀμφυῶς τὸ Πνεῦμα και ὡς Αὐτὸ πορεύετ' ἐξ Ἐκείνου, και ὄμμα φῶς ἀπινθῆρα δάκρυ ρίπτει.

Ἡ ἱερὰ στιγμή ἀθανασίας ὅτε με πῶθου και ἐρεῦνης βλέμμα

ἡ πίστις τὴν Ἀλήθειαν προσβλέπει και ἰδεῖται τῇ τονίζει μέλη! Ὡ χάρις φῶς και μέλος συνεννοῦσα! στιγμή και τὸν αἰῶνων ὄλων μεζῶν! εἰς τὴν ψυχὴν μου γεγραμμένη ζῆθι.

Ἀλλὰ πῶθον εἰς γῆν ἠγιασμένην τοῦ Γολγοθᾶ, τὸ δάκρυ δὲν ἐλύθη. Θαῦμα! ταχεῖα σχίζουσα τὰ νέφη περιστερῆ λευκὴ πετῶσα φθάνει! εἰς τὸ πτερόν τὸ δάκρυον ἠρπάζει, πετᾷ . . . κ' ἐν ᾧ τὴν ἄκραν τοῦ πτεροῦ της προστάλλοντα με δεδαμῶν και πῶθον δειλὸς φιλοῦσι κύματα ἀέρον, εἰς τούρανοῦ τῷ ὕψι ταποθέτει ν' ἀστράπτει ὡς μυστηριώδες ἀστρον . . .

Τοῦ Παραδείσου πτερόν κρῖνον, χιόνος κόρη, περιστέρα, ρίπτουσα βλέμμα πλῆρες ἀκτίνων, χύνουσα αἶθρα με τὰ πτερά!

Ἄν εἰς λειμῶνα ζωῆς ἀνθίνης ἠανῆς πετῶσα ἀγνὴ χαρὰ, και αἶθρα χύνης τερπνῆν εἰρήνης, λευκὴ θὰ ἦναι περιστέρα.

Καὶ ἂν, ἀφείδα ψυχὴ τὸ σῶμα φθάσ' εἰς τὰ ὕψη τὰ ἱερὰ, με ἠγνισμένον χιόνος χρώμα κ' αὐτὴ θὰ γείνη περιστέρα.

Κι' ἂν, ὡς τὸ κύμα ἀκτὶς ἡλίου, ἐμπνευσίς μουσῆς φιλῆ, περῆ, μέτωπον νέον Δαβὶδ ἁγίου, πάλιν θὰ ἦναι περιστέρα!

Κι' ὅτε τοῦ Πλάστου αὐτὸ τὸ Πνεῦμα κατῆλθε χέον με τὰ πτερά παραδεισίων ἀέρον βεῦμα κ' ἐκεῖνο ἦτο Περιστέρα!

Ἡ ἱερὰ ἡ ἐμφάνισίς σου! ἐμπνευσίς, Πνεῦμα ἡ κ' χαρὰ, ἀπὸ τὸ δῶμα τοῦ Παραδείσου πάντοτε φθάνεις, περιστέρα.

Και πρὸς τὸ δῶμα πάλιν τὸ θεῖον εἰς τὰ πτερά σου ἀπὸ τῆς γῆς στάλαγμα φέρεις χρυσοῦν δακρύων ἀπὸ ἁγίας πῶθον πηγῆς.

ΚΟΡΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΣΙΔΟΥ.

(Ἀκολουθεῖ).

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΤΡΙΚΥΜΙΑ.*

III.

Ἡγάπα ὁ Λέωνδρος τῶν Ἰριδῶν και τὴν ἠγάπα παρπαθῶς, ὡς ὄλγοι ἐπὶ γῆς ἀγαπῶσι. Τὸ πνεῦμα της τὸν ἐσαγγάτευεν, ἡ χάρις της τὸν κατέμαχεν, οἱ ὀφθαλμοὶ της τὸν ἐδέσμευον. Ὁ νοῦς αὐτοῦ ἔτρεχε πάν-

*) Ἰδὲ ἐπιθ. 84, σελ. 665 — 667.

τοτε κατόπι της· δὲν ἐξῆ εἰμὴ δὲ αὐτὴν καθ' ὕπνου πρὸς αὐτὴν μόνην συνανστρέφετο. Ὅτε τὴν πρώτην, μετ' ἀνησυχον και διακεκομμένον ὕπνον, ἐξύπνει, πρώτην αὐτὴν ἐσυλλογίζετο καθ' ὄλην δὲ τὴν ἡμέραν και κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας του και κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεως και τοῦ περιπάτου, τὴν εἰκόνα τῆς Ἰριδος μόνον εἶχε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του. Ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρους ἔνστα, ἀπορρίπτων πᾶσαν ἐνασχόλησιν, και μακρὰν τῆς τύρβης και τῶν περισπασμῶν και ἀπομακρυσμένους περιπάτους φερόμενος, ἔμενε παραδεδομένος εἰς ἐρωτικούς ρεμβασμούς, ποτὶ μὲν γλυκεῖς και πλήρεις ἐλπίδων, ποτὶ δὲ ἀνιαρὸς και λυπηροῦ, και πλήρεις φόβων και δυσταγμῶν. Πολλὰκις διηρώτα ἑαυτὸν:

« Τί νὰ κάμνη ἀρὰ γε; με ἐνθυμεῖτε πάντοτε, ὅπως ἐγὼ τὴν συλλογίζομαι; με ἀγαπᾷ σφοδρῶς ὅπως ἐγὼ; Καὶ εἶναι πράγματι ἐτόλμη νὰ ὑποστῆ πᾶσαν θυσίαν χάριν τοῦ ἔρωτος ἡμῶν; ἔθ' μείνη ἀρα γε πιστὴ; Τί θὰ συμβῆ εἰς τὸ μέλλον; Γοιᾶται ἐρωτήσεις και ὅμοιαι σκέψεις εὐρισκον ἐν ἑαυτῷ ποτὶ μὲν ποθεινὰς ἀπαντήσεις, ποτὶ δὲ ἀπελπιστικές.

Ἄλλοτε ἐμέμφετο ἐνδομύχως ἑαυτὸν, διότι ἀρέθη νὰ σαρθῆ ὑπὸ μιᾶς γυναικὸς εἰς τοσοῦτον ἀπίστευτον βαθμόν. Ὡ! ἔχουσι δίκαιον νὰ εἶναι ὑπερήφανοι. Ἐχουσι τὴν μοιραῖαν ἰσχύον νὰ καταρρίπτωσι τοὺς ἄνδρας δι' ἐνὸς μόνου μειδιήματος εἰς τὴν ἀπελπισίαν ἢ νὰ τοὺς ἀνοψῶσιν εἰς τὴν μακαριότητα. Καί, δυὸ μόνον λόγοι, αὐτὴ ἡ σιωπὴ των, ἐν βλέμμα ἀφηρημένων ἢ ἐμπαικτικῶν δύνανται νὰ πληγώσωσι θανασίμως. Βεβαίως ἡ ὑπερυφάνειά των πρέπει νὰ εἶναι μεγάλῃ, διότι οὐδὲν παραβάλλεται πρὸς τὴν δυνάμει των, τρεφομένην και αὐξανομένην διὰ τῆς τῶν ἀνδρῶν ἀδυναμίας.

Ἐπεθύμει νὰ εἶναι πάντοτε πλησίον της, οὐχὶ δι' ἄλλον ἔτερον σκοπὸν, ἀλλὰ μόνον ὅπως ἐναερόνηται ἐν τῇ θεᾷ αὐτῆς, ὅπως τὴν ἀποθαυμάζῃ νὰ τὴν βλέπῃ ὅσον τὸ δυνατόν συχνότερον, νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἀγαπᾶται παρ' αὐτῆς ἀνευ ὑστεροβουλίας, ἀνευ αἰσχύνης, χωρὶς ἔλεγγον και χωρὶς ψεύδους· νὰ ζῆ ἐν αὐτῇ, νὰ σχηματίζῃ ἐκ τῆς ἀγάπης της ἀμωσφαίραν, ἐν ᾗ ν' ἀναπνέῃ τοιοῦτος ἦτο ὁ ἰδανικὸς πόθος τοῦ Λέωνδρου. Ἄλλοτε ἠύχετο και ἐπεθύμει νὰ συναισθήσῃ αὐτὴν μόνην, ἀπαξ, νὰ προσπέσῃ εἰς τὰ γόνατά της, και ἐκεῖ ἐπαναλαμβάνων αὐτῇ δὲ ἀγαπῶ νὰ σθεσθῆ, ὡς σβέννεται ὁ ἀφρός τῆς θαλάσσης πρὸς τὸν αἰγιαλόν, νὰ ἀναλυθῆ, ὡς ἀναλύεται ὁ κηρὸς τῆς λαμπάδος.

Ὁ δὲ ἔρωσ οὗτος τοῦ Λέωνδρου δὲν ἦτο ἀπλῆ νεανικὴ ἔξαισις, ἀπλῆ ἐρωτοτροπία. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι δυὸ εἰσὶν οἱ ἀληθεῖς ἔρωτες τοῦ ἀνθρώπου, δις ἀγαπᾷ οὗτος, κατὰ τὴν νεανικὴν και κατὰ τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν· ἀλλ' ὁ μὲν πρῶτος ἔρωσ εἶναι ὀρμητικὸς, ἐλαφρὸς, πλήρης ῥοδίνων ὄνειροπολημάτων· ὁ δὲ δεύτερος σοβαρὸς, ἐρριζωμένος, δικρατὴς, διατρέχων ὄδον ἀκανθώδη. Πικεῖνος μὲν ἐξάπτει και πρελλαινεῖ, οὗτος

Ἐν τῷ ταξειδίῳ του ἔσχεν ἱκανὴς περιπετείας, αἰτινες περιέσπων αὐτόν· ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῶν περιπασιῶν ἐκείνων μία ἰδέα ἦτο διαυγής, καθαρὰ, ἀναλλοίωτος καὶ ἀνεξέλεπτος· ὁ πρὸς τὴν Ἱριδα ἔρωτος του. «Θεέ μου, ἔλεγε πολλὰκις καθ' ἑαυτὸν καὶ ἔγραπεν ἐν τῷ ἡμερολογίῳ του· τί νὰ κάμνη ἄρ' γε; μὲ ἐνθυμείται; πότε θὰ εὐτυχίσω νὰ τὴν ἐπανίδω;»

Ἐπὶ τὸ τέλος τὸν ἰανουάριον. Τὴν ἑβδωμάδα δύο ἡμέρας μετὰ τὴν ἀφίξιν του, κατὰ τύχην, ἐνῶ ἐκεῖνος εἰσῆρχετο εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κ. Β. πρὸς ἐπίσκεψιν καὶ ἐκεῖνη ταυτοχρόνως ἐξῆρχετο τῆς αὐτῆς οἰκίας συνοδουμένη παρὰ τοῦ συζύγου τῆς· «Καλῶς ἤλθατε», εἶπεν αὐτῷ σφιγξάσα τὴν χεῖρά του. Ἐκεῖνος, εὐτυχὴς ἐκ τῆς ἀπροσδοκίτου συναντήσεως, ἔμεινεν ἄφωνος ἐπὶ τινα δευτερόλεπτα, μάλιστα δὲ ἠδυνήθη καὶ συγκινηθῆναι ὀλίγας εὐχαριστηρίους λέξεις. «ὦ! μὲ ἀγαπᾷ λαίπρον πάντοτε» ἐσκέφθη ὁ Ἀλέξανδρος. Ἄλλ' ἠπατάτο· τὰ πράγματα ἦσαν πολὺ, παραπολὺ μεταβεβλημένα!

(Ἀκολουθεῖ).

Κ. Σ. Π.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ.

Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἔρχομεν δύο τεύχη ποιησέων, τὸ μὲν ἐκ τῆς πόλεως τῆς Παλλάδος ἡμῖν προσφερόμενον, τὸ δὲ ἐκ τῆς ἡμετέρας ταύτης πόλεως φιλοδωρούμενον. Περὶ ἐκτέρου βραχῶν λόγον ἐνταῦθα ποιούμεθα.

Τὸ πρῶτον, εἰσι Ποιήσεις τῆς Ἀγανίκης Μαζαράκη (ἐν Ἀθήναις, 1893, 8ον σελ. 15 + 303). Περὶ τῆς ποιητρίας ταύτης, ἥτις ἐγένετο γνωστὴ ὡς τοιαύτη μετὰ θάνατον, ἐγράψαμεν ἤδη ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. 5 τεύχει τῆς ἑβδομαδιαίας, ἐξαναγκόντες καὶ ἦν ἐσχηματίσαμεν γνώμην περὶ τῶν ποιήσεων αὐτῆς, ὑπ' ὅψιν ἔχοντες τὰ τότε δημοσιευθέντα ἐν διαφόροις τῶν Ἀθηνῶν ἐφημερίσιν. Ἡ γνώμη ἡμῶν ἐκεῖνη ἐν γένει οὐδαμῶς μετεβλήθη καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ τεύχους, ὅπερ ἐνέχει τὸ σύνολον τῶν ποιήσεων. Ἀλλ' ἂν αἱ ποιήσεις τῆς ἀοιδίμου Ἀγανίκης ἔχουσιν ἐλλείψεις, ἔχουσιν ὅμως καὶ μεγίστην ἀρετὴν, τὴν ἀρετὴν τῆς δι' αὐτῶν ἐκδηλώσεως τοῦ τρυφεροῦ καὶ ὕψηλῳ αἰσθήματος τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον, τῆς φιλανθρωπίας. Ἡ Ἀγανίκη διὰ τῶν στίχων αὐτῆς ἐκλαία μετὰ τῶν κλαιόντων καὶ ἔχαιρε μετὰ τῶν χαίροντων. Τὸ αἰσθημα δὲ τοῦτο κάλλιστα ἐκδηλοῦται διὰ τῶνδε τῶν στίχων αὐτῆς:

ὦ Ἰησοῦ! εἰς τὰ χρυσὰ τὰ ρήματά σου ἐκέλευ
ἐν ρήμα ὑψαιότερον τῶν ἑλλων ἀπαντᾶται.
εἶναι τὸ εὐδαιότερον ἅπ' ὅλα σου τὰ κρῖνα
εἶναι τὸ ἀγιώτερον· Ἀλλ' ἡ λῶς ἀγαπᾷτε!

Τὸ ποίημα ἐξ οὗ τοὺς στίχους τούτους ἀπεσπᾶσα-

μεν ἐπιγράφεται Ἡ πρώτη τοῦ ἔτους, ἐνέχει δὲ καὶ τζῆς τὰς στροφάς:

ὦ! πόσοι, πόσοι εὐτυχεῖς ἠδύναντο νὰ γίνουν,
χωρὶς νὰ χάσουν τίποτε· ἀκούουσιν εὐλογίας...
κι' ἡμῶς εἰς ματαιότητας τὰ πλοῦτῃ αὐτῶν γίνουσι
μὴ ἐννοοῦντες τὰς εὐχὰς εὐγνωμόνος καρδίας.

ὦ! μίαν μόνον ἐπὶ γῆς ἐπόθησα εὐτυχίαν...
νὰ καταπαύω δάκρυα, νὰ σβύνω τὴν ὀδύνην...
νὰ γίνω βάλσαμον γλυκὺ εἰς τὴν ἀπελπισίαν...
νὰ φέρω πάντοτε χαρὰν... τῶν πόνων τὴν γαλήνην!

ὦ! μίαν μόνον ἐπὶ γῆς εἶχα φλοδοδείαν!
νὰ καταπαύω δάκρυα! καὶ μειδιῶντα χεῖλη
νὰ βλέπω παντοῦ... πάντοτε νὰ ἴδω εὐτυχίαν...
φρονῶ τὸ ἄστρο ποῦ τὴν γῆν φωτίζει· ἅμα ἀνατείλει.

Τοιαῦται αἱ ποιήσεις τῆς Ἀγανίκης Μαζαράκη μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὸ ἕτερον τεύχος.

Τὸ τεύχος τοῦτο ἐπιγράφεται «Ἀποστόλου Β. Μιχαλοπούλου Πρῶτοι στίχοι» (ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1893, 16ον σελ. 81). Ὁ τοὺς στίχους τούτους γράψας δὲν εἶνε τις γνωστὸς ποιητῆς, δὲν εἶνε ἰδίᾳ ἐκ ἐκείνων, οἵτινες καὶ δίστιχον μόνον γράψαντες κοινὸν ἐγείρουσι περὶ ἑαυτοὺς θόρυβον, καὶ παρίστανται εἰς τὸ μέσον, ἂν μὴ ἤλιοι, ἀστέρες ποιητῶν. Ἀφανῆς διέτελει ὧν ὁ μετριοφρόνως τὰ ἔργα τῆς ἐμπνεύσεως, διότι κέκτῃται τοιαύτην, αὐτοῦ στίχους ἀποκαλῶν. Τὸ πρῶτον ἤδη βλέπομεν στίχους αὐτοῦ ἐν τεύχει ἰδίῳ. Ἐδημοσίευσεν ποιήσεις τινὰς μέχρι τοῦ νῦν ἐν ἰσὶ περιηχοίσι, ἀλλὰ οἱ πολλοὶ παρεῖδον αὐτάς, καὶ ὅμως ἀσφαλῶς δύναται τις εἰπεῖν ὅτι ὁ κ. Μιχαλόπουλος καὶ εὐχέριαν ἔχει, διότι οἱ στίχοι αὐτοῦ οὐδαμῶς εἰσι βεβιασμένοι, ὡς παρὰ πολλοῖς γίνονται, ἀλλὰ ρέουσιν καὶ ἐπιδεικνύσι πολλὰς ποιητικὰς ὄντως καλλονάς. Τινὰ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ εἰσι χαριέστατα, ἐξ ὧν παρατιθέμεθα τὸδε ἐπιγραφόμενον:

Διακοπὴ σχέσεων.

Πρωτῶ σὰν χάχα μιὰ φορὰ
τὸν κατεγγόρη τὸν παρὰ,
ποῦ εἶναι καὶ δὲν φαίνεται,
κ' ἀεὶνος δίγως ἐντροπὴ
ἐτόλμησε νὰ μοῦ εἰπῇ
κοντὰ μου πῶς συχαίνεται.

Μὰ ἔχει δικίον ὁ φτωχός·
ὁ ἀδοξακτονήσῃ μοναχός
εἰς τὴν ἰδικὴν μου τάσην.

Συνείδησις νὰ κατοικήῃ
παντοτεινὰ μόνον ἐκεῖ,
ὅπου συντρόφους βλέπει.

Ὅταν τὸν ἴδω καμμιὰ φορὰ
νὰ ἔρχεται — ὦ τί χαρὰ —
νὰ μὲ ἴδῃ καὶ μένω,
«Ἐλα, τοῦ λέγω, κάτσε ἴδω·
πῆγω καιρὸ νὰ σὲ ἴδω»
ὑπὸς πέρασες εἰς τὰ ξένα!»

Μὰ πρὶν προσβῆαι νὰ τοῦ πῶ:
«Δὲν ἔξυρεις πόσον σ' ἀγαπᾷ»
«πρελλαινόμεμαι γὰρ σένα»,
φάσκει εὐθὺς σὰν ἀστραπὴ
καὶ μὲ ἀφίνει — τί ἔντροπή! —
μὲ γέρια σκουριασμένα.

Ὅταν νὰ φεύγῃ τὸν θωρῶ,
σὰν ἐρωμένη λαχταρῶ
νὰ τὴν κρατῶ εἰς τὴν πλάγι,
νὰ τὸν χαρῶ νὰ μὲ χαρῇ.
Πρὶν νὰ τὴν ἴδω ἀναχνορῶ·
πάει κι' ἀκόμη τάει!

Στάσου μαριόλικε παρὰ,
στάσου, ἡ μόνη μου χαρὰ,
στάσου λιγάκι ἀκόμα.
Τοῦ κάκου φεύγει καὶ πετᾷ
καὶ τὸν φτωχὸ μὲ παραιτᾷ
μὲ ἀνιχνεῖ τὸ στόμα.

Ἦρα καλή, ἦρα καλή
εἰς τὴν τσέπη ποῦ σὲ προσκαλεῖ
μὴ στέκῃς τρέμα, πῆτα.
Μὰ ἀκουσε τί θὰ σοῦ πῶ:
«Ἐπίσκεψι δὲν ἀγαπᾷ
μὲ γάντι κι' ἐτικέτα.

Ἦ τί ἐτικέτες ἄς ἐκεῖ!
«ἐπίσκεψι ἀρμενική»
μὴ πράγματα χαμίνε.»
Θύμισσε ὅμως φεβερὰ
καὶ ἀπὸ τότε — συμφορὰ —
τῶχομε χαλασμένα.

Ἐπίσης δὲ ὑπὸ ἔποψιν ποιητικὴν ὄρατον εἶνε καὶ τὸ ἐξῆς ἐπιγραφόμενον:

Ἡ ψαράδαινα.

Ἄγῃτε εὐμορφὰ ποῦ ἔχει ἡ ψαράδαινα ἐκεῖνη·
εἰς τὸ κάδ' ἀγράφου χέρι κρεμασθὲ βαπτᾷ κορμὶ
μὲ μεγάλα φρέσκα ψάρια
καὶ φωνάζ' ἀνδρὶ· ἀνδρὶα:
«Ποῖς θὰ πάρῃ
«φρέσκο ψάρι!»

Ἄγῃτε μάτια, ὄγῃτε φρονιά, ὄγῃτε πρόσωπο φεγγάρι·
Ἄπὸ τέτοια μιὰ κοπέλα ποῖς ψαράκια δὲ θὰ πάρῃ;
Ἔχει εὐμορφὰ ποῦ σπάζει, εὐμορφὰ ποῦ μαγνητίζει·
εἰς τὰ ἄλλορρα νεράκια τοῦ γαλαῦ τὴν ἀκούζει.

Ἡ μαριόλικα πόσο νάει
ἔχει σὰν γλυκὰ φωνάζει
μὲ καμμάρι:
«φρέσκο ψάρι!»

Ἄγῃτε, ἡ ματιά τῆς στρέφεται καὶ φωτίζει καὶ λαύρος ρίχτει.
Ἄν ἀελλήσῃ εἰς τὰ σαλιῶνα ἕνα τῆς νὰ ρίξῃ δίχτυ,
χίλια δὲ ἐκεῖ σὰν ψάρια
θὰ σαρκώσῃ παλληκαρία.
Ἄγῃτε χάρη!
«φρέσκο ψάρι!»

«φρέσκο ψάρι!» Ὀλημέρα ἡ φτωγοῦλλα τοῦτο κάνει,
νὰ κερδήσῃ πέντε γρόσια, τὸ ψωμάκι τῆς νὰ βγάλῃ.
Ζέστα, κρῖνο, ἔλο τρέχει
καὶ γυνὰ ἡ δόλια ἔχει
τὰ ποδάρια.
«φρέσκα ψάρια!»

Θέλει μὲ τὰ δύο τῆς γέρια νὰ κερδήσῃ τὸ ψωμί τῆς,
γιατὶ θέλει νὰ φυλάξῃ τὴν ἀδόλωτη τιμὴ τῆς.
Ἦ δουλειὰ ποτὲ καμμιὰ
ὄν τῆς φέρει ἀτιμία,
σὰν πούλι εἰς τὸ παζάρι
— ὄχι τὴν τιμὴ — τὸ ψάρι.

Τοιοῦτο καὶ τὸ τεύχος τοῦτο, ὅπερ περιλαμβάνει ποιεήματα οὐκ ὀλίγας ἔχοντα καλλονάς καὶ ὅπερ ἄξιόν ἐστιν ἀναγνώσεως.

Μέγαν προκαλεῖ θόρυβον ἐν Γαλλίᾳ τὸ ἄρτι συντελεσθὲν μυθιστόρημα τοῦ περιπόστου Emile Zola Le Docteur Pascal. Τὸ μυθιστόρημα τοῦτο, κατὰ τοῦλάχιστον γράφει ὁ τὴν φιλολογικὴν κριτικὴν ποιούμενος ἐν τῇ Ἀναρῇ Ἐπιθεωρήσει τῶν Παρισίων κ. Emile Faguet, ἐκρίθη ὑπὸ τῆς δημοσίας γνώμης ὡς κατώτερον πάντων τῶν μυθιστορημάτων τοῦ συγγραφέως τοῦ Debacle καὶ ἀείποτε ὑποψηρίου ἀκαδημαϊκοῦ. Τὰ κύρια πρόσωπα τοῦ νέου ἔργου τοῦ Zola εἰσὶν ὁ Docteur Pascal, ἀνὴρ πεντηκοντα καὶ ἐννέα ἐτῶν καὶ σοβαρός, καὶ ἡ Clotilde, κόρη εἰκοσιπενταετίας, ἥτις μέχρι τινὸς παρίσταται παρθένος σεμνή, ἐπὶ τῇ ἀπλῇ δ' ἀρηγήσει τῶν νῆμων τῆς κληρονομίας μεταβάλλεται καθολοκληρίαν, παραδίδεται τῷ παρὰ τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ τοιαῦτα πράττοντι Docteur Pascal καὶ καθίσταται παλλακὴς αὐτοῦ. Αἱ ἐκπλήξεις ἐν τῷ ἔργῳ διαδέχονται ἀλλήλας, καὶ τὰ ἀκατανόητα οὐκ ὀλίγα φέρονται. Τὰ πρόσωπα οὐδαμῶς ζῶσι, ἰτούλάχιστον ὡς τὰ ζῶντα ὄντα. Οὐδέμια τηρεῖται συνέχεις ἐν τῇ ἀνεπιτήδει τῶν πλοτῶν αὐτῶν.

Ο. Α.

ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος.

Συνεδρία τῆς 21 ἰουλίου.

Προεδρεία Δ. Μαλιᾶδου. Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προτέρας συνεδρίας. Ὁ κ. γεν. γραμματεὺς ἀνακοινοῦται περὶ τῶν ἐπιστολῶν ὡς καὶ τὰς βιβλίων προσφορὰς. Ἡ ἀλληλογραφία σὺν τοῖς ἄλλοις περιλαμβάνει καὶ ἐπιστολὰς τῆς Α. Ἐξ. τοῦ κ. Χριστάκη ἐφήντη Ζωγράφου, ἐπιτίμου μέλους καὶ μεγάλου εὐεργέτου τοῦ Συλλόγου καὶ τοῦ κ. Κ. Καραπάνου, ἀλλοτε προέδρου τοῦ Συλλόγου καὶ ἰ-

δρυτού του φερωνύμου αγώνος. Και η μὲν Α. ΞΕ. ο Χριστιανός εφένης Ζωγράφος διά της επιστολής αυτού εκφράζει τα συγκατηρήματα αυτού τῆ νέῃ προέδρῳ κ. Μαλιάνῃ καὶ τοῖς λοιποῖς κοσμητοῦσιν ἐπὶ τῆ εκλογῇ αὐτῶν, διαβεβαίονταί δὲ ὅτι «οὐ παύσεται καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τρέφειν πρὸς τὸν Συλλόγον τὴν αὐτὴν πάντοτε συμπάθειαν καὶ ἀγάπην καὶ παρέχειν αὐτῷ, ὅσα αὐτῷ δύναμις, πᾶσαν προοίτιαν καὶ ὑποστήριξιν, ὅπως ἐξακολουθῆσθαι ἀπαργαλίτως ὁδεύων τὴν εὐγενῆ καὶ ἐκπολιτιστικὴν αὐτοῦ σταδιοδρομίαν ἀνά τὴν Ἀνατολήν», ὁ δὲ κ. Καραπάνος εκφράζει τὴν χαρὰν αὐτοῦ ἐπὶ τοῖς ἀνακοινωθεῖσιν αὐτῷ περὶ τοῦ Καραπανεῖου αγώνος, εὐχαριστεῖ τῆ εκπαιδευτικῆ ἐπιτροπῇ ἐπὶ τοῖς κόποις αὐτῆς πρὸς κρίσιν τῶν τῷ αγῶνι ὑποβληθέντων, ἀγγέλλει τὴν ἀπόστολὴν ἐπιτάγῃς ἐκ τῆς 250, ὅπως πληρωθῆ ὁ βραβευθεὶς ἐν τῷ αγῶνι τῆς Ὀδοσειᾶς καὶ εἰσέλθῃ ὅπως τὰ ληφθεῖσά μετρα ὑπὲρ τοῦ Καραπανεῖου αγώνος ἀποδώσιν ἀποτελεσματικῶς. Ἐπίσης ἐν τῇ ἀλληλογραφίᾳ ἐθήρτο καὶ ἐπιστολὴ ἀνωνύμως ἀποσταλείσα ὑπὸ κυρίας ὑποβαλλούσης τῆ κρίσει τοῦ Συλλόγου τεύχος «Παιδικῶν διηγημάτων», ὅπου περιλαμβάνει τῆς Ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐκφρασεῖσιν δὲ εὐχαριστιῶν τοῖς προσενηκούσιν βιβλία καὶ γενομένων ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν δευτέρων παρατηρήσεων ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας, προτείνεται καὶ γίνεσθαι ὁμοίως ὡς μέλος τῆς Ἐκπαιδ. ἐπιτροπῆς ὁ αἰδ. Κ. Παρίσης, καθιγητὴς τῶν θρησκευτικῶν ἐν τῷ Ζ α π π ε τ ο φ παρθεναγωγείῳ. Εἶτα ὁ κ. πρόεδρος λέγει ὅτι, ἀναβληθεῖς τῆς ἐπὶ τῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ αἰδ. πατρὸς Καισαροῦ Τοντίνου συζητήσεως, ὁ λόγος παρέχεται τῷ ἐκ τῶν μελῶν βουλευμένῳ αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἀναγνωσμάτων.

Πρῶτος λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. Κυριακὸς Περδικίδης καὶ διὰ μακρῶν ἀναπτύσσει τὸ ἱστορικὸν τοῦ ζητήματος τοῦ Παύλου καὶ διευκρινίζεται πρῶτον ὅτι ἡ μυθολογία τοῦ Πάουα πρέπει νὰ διορθωθῆ, ἂν σπικεῖται νὰ διορθωθῆ τι πρὸ παντός, διότι ἡ ἰσημερία ἐπὶ Χριστοῦ ἦν τῆ 24 μαρτίου καὶ οὐχὶ τῆ 21 τοῦ αὐτοῦ καὶ δευτέρον ὅτι καὶ τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον εἶνε ἐπίσης ἐσφαλμένον, ἐπομένως προκειμένου νὰ ἀπορριφθῆ τὸ Ἰουλιανὸν δὲν εἶνε δυνατόν νὰ γένηται δεκτὸν ἕτερον ἐπίσης ἐσφαλμένον ἔστω καὶ ὀλιγώτερον. Ἐπάγεται δὲ ὁ κ. Περδικίδης ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ Πάουα, καίπερ ἀκαδημαϊκὸν φαινόμενον, οὐδαμῶς τυγχάνει ἂν τοιοῦτο, διότι κανόνες συνόδων καθώρισαν τὰ κατὰ τὴν ἐορτήν, ἀλλὰ δὲ συνοδικαὶ ἀποφάσεις μόνον διὰ συνοδικῶν ἀποφάσεων τροποποιούσθαι. Ὅπως ἐπέλη μεταρρυθμῆς δέον νὰ συνέλθῃ οἰκουμενικὴ σύνοδος, ἵτις νὰ ἐπενήγῃ αὐτὴν.

Ὁ δὲ κ. Στ. Βραχάμης ἐν πρώτοις μὲν παρατηρεῖ τῷ κ. Περδικίδῃ ὅτι τὰ ἰσημερινὰ σημεῖα ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὸ ἡμερολόγιον καὶ ὅτι πολλὰ ἄλλα κινήσεις τῆς γῆς πλῆθος ἀγνοοῦσιν ἡμᾶς εἰς τὸ δύσκολον σημεῖον τοῦ νὰ μὴ δύναμεθα νὰ ἐπενέγκωμεν ἐξισώσιν τοῦ τροπικοῦ πρὸς τὸ πολιτικὸν ἔτος, εἶτα δὲ τῷ αἰδ. κ. Τοντίνῳ λέγει ὅτι ἂν οἱ ἐν Εὐρώπῃ ἡγνῶσθον τὰ περὶ τοῦ σφαιρικοῦ σχήματος τῆς γῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου, ἐγίνωσκον ὁμοῦς τοῦτο οἱ ἐν Ἀνατολῇ, ὡς φανεροῦ-

σιν αἱ καταμετρήσεις τοῦ Ἐρατοσθένους καὶ Ποσειδωνίου. Παρατηρεῖ πρὸς τοῦτοισι ὅτι καὶ τὸ γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον θάλλεται καὶ ὅτι εἶνε δυνατόν πολλῶς τοῦτου ἀκριθέστερον νὰ ἐπιτευχθῆ, οὐδέποτε ὁμοῦς ἐντελῶς ἀκριβές.

Εἰς ταῦτα ἀπαντῶν ὁ κ. Τοντίνῳ παρατηρεῖ ὅτι οὐδαμῶς ἠρνήσατο ὅτι καὶ τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον εἶνε ἐσφαλμένον, ἀλλ' εἶπεν ὅτι εἶνε ἀκριθέστερον τοῦ Ἰουλιανοῦ. Βεβαίως, ἐπάγεται, ἡ Ἐκκλησία ἔχει σκοπὸν ὑψηλότερον τοῦ ἀσχολεῖσθαι περὶ ἀστρονομικὰ ζητήματα, οὐχ ἄττον οὐδαμῶς παρατρέχει τὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης. Σημειοῦται δὲ καὶ αὐθις τὰς πρακτικὰς ὀφελείας τῆς παραδοχῆς ἐνιαίου μεσημβρινοῦ καὶ ἐνιαίας ὥρας, περὶ ἧς οὐδὲν εἶπον, παρατηρεῖ, οἱ ἀντικρούσαντες αὐτόν, καὶ καταλήγει λόγων ὀρθοκρίτως πρὸς συζητήσιν τοῦ περὶ ἐνιαίου μεσημβρινοῦ ζητήματος προὔτεινε τὴν συγκρότησιν συνδιασκέσεως ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἵς νὰ μετασχεῖσιν αἱ ἐνδιαφερόμεναι χῆραι.

Τὸν λόγον λαμβάνει αὐθις ὁ κ. Περδικίδης, εἶτα δὲ καὶ ὁ κ. Πρόξελαι. Μετὰ τοῦτους ὁ κ. πρόεδρος συγκαταλείπει τὴν συζήτησιν καὶ, θεωρήσας ταύτην κεραιθεῖσαν, λυεῖ τὴν συνεδρίαν.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην παρίσαν πλείστα μέλη τοῦ Συλλόγου καὶ ἀπροαίτητον μέγα πληροῦν μέχρις ἀσφυξίας τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριῶν τοῦ Συλλόγου. Ἐν τῷ ἀπροαίτητῳ διακρίνοντο καὶ πολλὰ ἀντιπροσώπων τοῦ ὄραίου ὄφλου.

Ἡ ἐντάυθα ἐκδομένη γαλλικὴ ἐφημερίς *Stamboul*, ἀναγράφουσα τὰ τῆς συζητήσεως ταύτης, σημειοῦται ὅτι ὁ κ. Περδικίδης εἶπεν ὅτι τὰ ἀναγνώσματα τοῦ αἰδ. πατρὸς Τοντίνου δὲν πρέπει νὰ δημοσιευθῶσιν ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι τοῦ Συλλόγου. Ἄν μὴ ἡ μνήμη ἀπατῆ ἡμᾶς, ὁ κ. Περδικίδης οὐδαμῶς ἐποίησατο τοιαύτην πρότασιν, δὲν ἠδύνατο δὲ καὶ νὰ πράξῃ τοῦτο, διότι ἡ δημοσιεύσις ἢ μὴ τῶν ἀναγνωστικῶν πραγματειῶν κρινεῖται ὑπὸ τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς κατὰ τὸ ἑξ ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ, ὁρίζοντος ὅτι «ἢ ἐπὶ τῆς συντάξεως καὶ δημοσιεύσεως ἐπιτροπῆ ἀναδέχεται τὴν εὐθύνην τῆς ἐν κειρῇ ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ καὶ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ παραρτήματος, λαμβάνουσα πρὸς τοῦτο παρὰ τοῦ Συλλόγου τὴν ἀναγκαίαν πίστωσιν καὶ πᾶσαν πληροφουσίτητα πρὸς καταχώρησιν ὀλοκλήρων ἢ ἐν περιλήξει τῶν παρ' αὐτῆς ἐγκρινομένων πραγματειῶν, πρακτικῶν, ἐκδόσεων, δημοσίων διαλέξεων καὶ πρὸς ἐπιδημιῶσιν, ἐν ἀνάγκῃ, τῶν καταχωριζομένων». Ἡμεῖς οὐδαμῶς ἀποφαινόμεθα γνώμην περὶ τῆς πραγματείας κατὰ πόσον ἐνυπόσχον ἐν αὐτῇ τὸ καινὸν ἢ μὴ, ἀπεδείξαμεν ὁμοῦς ὅτι καὶ παρ' ἡμῶν πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐγένετο σκέψις περὶ τοῦ ζητήματος, ὃ δὲ κύριος Σπαθάρος καὶ μακρὰν καὶ ἐμβριθῆ ἐξέθεκε τύποις Μελέτην περὶ τοῦ Παύλου, ἐν ἣ ἐπιστημονικῶς τὸ ζήτημα ἐξετάθη.

Ἡ αὐριον δευτέρα κυρηχθήσεται ἡ διακοπὴ τῶν τακτικῶν συνεδριῶν ἐπὶ τῷ θέρει.

Ἐταιρεία τῶν μεσαιωνικῶν ἐρευνῶν.

Ἀπὸ τῆς 18 παρελθόντος ἀπριλίου συνεκρότησεν ἐπτά συνεδριάσεις ἡ Ἐταιρεία, παρόντων ἰκανῶν μελῶν, ἀρχιερέων, κληρικῶν, καὶ, κατὰ τὰς τελευταίας δύο, τῶν ῥώσων καθιγητῶν Νικολάου Κρασνοῦέλτσκη καὶ Ἀλεξίου Δημητρεῦσκυ, τοῦ μὲν ἐν τῷ πανεπιστημίου τῆς Ὀδησσοῦ, τοῦ δὲ ἐν τῇ Πνευματικῇ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Κιέβου διδασκόντων Ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν καὶ εἰδικῶς τὴν λειτουργικὴν. Τρεῖς συνεδρία καταναλώθησαν εἰς τὸ κρήσιμον τῆς συστάσεως καὶ τῶν προσωπικῶν καταρτισμῶν δύο νέων τμημάτων, τοῦ Τοπογραφικοῦ καὶ τοῦ τῶν ἱερατικῶν καταλόγων. ὀνομάσθησαν δὲ μέλη τοῦ μὲν πρώτου οἱ ἑταῖροι Χρ. Γ. Πανταζίδης (πρόεδρος), Η. Χ. Ραπτόπουλος (γραμματεὺς), Η. Γ. Παπακωνσταντίνου, Ἐλ. Ταπεινός, Γρ. Ἐγγονόπουλος Γρ. Κακάδας, Β. Α. Μυστακίδης, Σ. Βραχάμης (διὰ τὴν ἱστορικὴν ἐξέτασιν τοῦ κλήματος) καὶ Δ. Καλέμης, ὃν ἕκαστος ἔχει ἐκδομένην τοπογραφικὴν τιμὴν διατριβὴν, τινὲς δὲ καὶ τρεῖς καὶ τέσσαρες τοῦ τμήματος τῶν ἐπισκοπικῶν καταλόγων ὀνομάσθησαν μέλη οἱ κκ. Ἐλ. Ταπεινός (πρόεδρος), Δρ Α. Μορδμανν, Γρηγ. Ἰεροδ. Κωνσταντίνου, Α. Λεναί. Ν. Β. Χρυσανθίδης, Γ. Π. Βεγλερῆς, Ἐλ. Ἀλεξανδρίδης, Γρ. Κακάδας, Β. Α. Μυστακίδης καὶ Μ. Ι. Γεδεών. Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 6 ἰουνίου, γενομένην τῶν ἀρχιερέων τοῦ ΚΑ' ἔτους, ἐξελέγησαν, πρόεδρος ὁ κ. Γεώργιος Π. Βεγλερῆς, γενικὸς γραμματεὺς ὁ κ. Β. Α. Μυστακίδης, ταμίης ὁ κ. Μάρκος Βασιλείου καὶ βιβλιοφύλαξ ὁ κ. Π. Γ. Παπακωνσταντίνου. ἐν δὲ τῇ τῆς 13 οἱ πρόεδροι (καὶ γραμματεῖς) τῶν τμημάτων, Ἀρχαιολογικοῦ Ἠλ. Ἀλεξανδρίδης (καὶ Ν. Σαραφόπουλος) καὶ Ἱστορικοῦ Ἄλ. Τουγγούτης (Ν. Μ. Μαροῦλλης). Ἠλὴν δὲ δύο εἰσιτηγῆν λόγων τῶν κκ. Δ. Γ. Μοστρούτου διδάκτορος καὶ καθιγητοῦ τῆς φιλοσοφίας καὶ Χρ. Γ. Πανταζίδου, ἀρχιάρχου Ταταρούλων, νέων μελῶν τοῦ ἱστορικοῦ τμήματος, ἀνεκοινώθησαν τέσσαρες μὲν γνωμοδοτήσεις τῶν ἑταίρων Ἀνθίμου τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἀμαθείας, Εὐμμανὴλ Αὐρηγ ἱερέως ἐν Rouen, Μ. Ι. Γεδεών καὶ Ἠλ. Ἀλεξανδρίδου ἐπὶ τοῦ θέματος «Τί σημαίνει ἱστορικῶς καὶ κανονικῶς ὁ τίτλος «πρόεδρος» καὶ ὁ «τόπον ἐπέχοντος» προσηγοριῶν ἐνίοτε εἰς ἀρχιερατικὰς ὑπογραφάς», ἡ μία ἐκδοθῆς μουσικῆς τινος ἐπιτροπείας, καὶ τινες ἱστορικαὶ καὶ ἀρχαιολογικαὶ πληροφορίες.

Τῶν ἀνακοινώσεων τούτων ὁμολογουμένως σπουδαία ἦν ἡ «περὶ Δαμιανοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως», ἣν ἐπέστειλεν ἐξ Ἁγίου Ὁρους ὁ ἑταῖρος Ἀλεξανδρος Εὐμορφόπουλος Λαυριώτης, οὗ τὴν φιλοπονησάν πολλὰς ἐπηνέσθη ἡ Ἐταιρεία τοῦ Δαμιανοῦ τούτου προσήκη καὶ τι ἐγγράφον, ἐν ἀντιγραφῇ καὶ δὴ νεώτερον δοξώμενον, ὡς καὶ νεώτερον τι σιγῆλλον τοῦ πατριάρχου Τιμοθέου Β', κυροῦντος τὸ προηγούμενον. Ὡς συμπέρασμα τῶν ἐπὶ τούτου συζητήσεων ἦν ἡ ζήτησις πληροφορηθῆναι τινῶν ἀναγκασιότατων, ὃν ἄνευ τὸ πρόσωπον τοῦ Δαμιανοῦ κινδυνεύει νὰ θεωρηθῆ μυθικόν· διότι ἀναφέρει μὲν

1) Τὰυτὰ ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τῇ ὁμ. 28 καὶ ἡμερ. 2 μάλιστα τῆς «Ἐβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως».

ὁ κ. Μ. Ι. Γεδεών ἐν τοῖς «Πατριαρχικοῖς πίναξι» Δαμιανόν, ἀλλὰ μὴ πεισθεῖς ὅτι πρὸ τοῦ 970 καὶ κυρίως μεταξὺ 950-970 ἦν δυνατὴ ἡ ὑπαρξίς τοῦ πατριάρχου τούτου, τῶν τότε χρονογράφων ἀκριβῶς χρονολογούντων, ἐνόμισεν αὐτὸν ἀρχιεπίσκοπον Βουλγαρίας, σφητερισθέντα πατριαρχικόν τίτλον, ὃν ἀφῆρσεν ἀπ' αὐτοῦ ὁ Ἰζμικόης. Ἐτέρα ἀνακοίνωσις τοῦ αὐτοῦ λογίου μοναχοῦ περὶ τῆς μονῆς Ἁγίας Τιμοθέου Περδικῆσθ, πολλὴν ἡγεῖτο συζήτησιν, καθόσον αἱ ἐν τῷ ἐγγράφῳ (ἀπὸ τοῦ 1240) φερόμεναι τοποθεσίαι Σαρωμῆ, Ζοιμμάτων, Ἐβραΐδος, καὶ τὰ «παντοκρατορικὰ δίκαια» εἶσιν ἡμῖν ἀγνωστὰ τῶς, ὡς τοποθεσίαι Κωνσταντινουπόλεως, εἰ καὶ ὁ κ. Ἀλεξανδρίδης ἐνόμισεν ὅτι ἡ λέξις Σαρωμῆ πιθανῶς παραφθῆσθαι εἰς Σαρματία, ὃ δὲ κ. Γεδεών ὑπέμνησεν ὅτι κτήματά τινα Περδικῆσθ ἔκειντο (τῆ 1400) περὶ τὴν Πύλιν Πολυανδρίου (Ἐδρινέ-καπί). Τέσσαρες βυζαντινὰς ἐπιγραφὰς ἐκ Μακροχωρίου, τῶς ἀνεκδότου, ἀνεκοινώσεν ἐπανειλημμένως ὁ κ. Μ. Γεδεών, ὑποβαλὼν καὶ σχεδιογράφημα τοῦ βυζαντινοῦ πύργου τοῦ χωρίου τούτου, χαραχθὲν ὑπὸ τοῦ δοκίμου ἀρχιτέκτονος κ. Πατρόκλου Καμπανίσι, ὅστις θέλει παραγγίλει προσεχῶς καὶ τὸν ἀπαιτούμενον χάρτιν, ὅπως διεκθῆσθαι πού εἰκετο ὁ πύργος, τὸ κοιμητήριον, ἢ ἀνευρεθῆσθαι δεξαμενὴν τοῦ χωρίου κλπ.

Ἐκ τῶν ἱστορικῶν διατριβῶν ἀξία σημασίσεως ἔστιν ἡ τοῦ κ. Πανταζίδου «Τὰ παρ' Ἑλλήσι παιδαγωγικὰ κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα», λαμπρὰ δὲ κ. ἡ μελέτη τοῦ κ. Μάρκου Βασιλείου «περὶ τῆς ἀλλοιωσεως, ἣν ὑπέστη ἡ μουσικὴ γραφὴ τῶν βυζαντινῶν, ἀπὸ τοῦ Ι' αἰῶνος καὶ ἐνεσθῆεν». Ὁ κ. Μ. Βασιλείου, γνώστης τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς καὶ κάτοχος ξένων γλωσσῶν ἀπὸ πολλοῦ ἐπεδόθη εἰς ἱστορικὰς ἐπὶ τῆς μουσικῆς μελέτας, τὰ δὲ συμπέρασμα αὐτοῦ φαίνονται πείθοντα.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΚΟΣΜΟΛΟΓΙΚΑ. — Ἡ περὶ τῆς πρὸ τοῦ καταλειποῦ συμμοιρίας τῶν δύο πλάτων δὲ τῆς Ἀθηνῶν ἀρχαιολογίας τοῦ κ. Η. Καμπανίσι. — ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ. — Τὰ ἀκαταστάσιμα τῶν ἐποχῶν τοῦ Πρ. Δύου. — Νέαι ἱστῶναι τοῦ κ. Μοισάν. — Ὁ γαλιανός χάρτης τῆς Σερβίας. — Ἀναμνηστικὴ προέλευσις ἀστρονομικῶν ἀλλεσιῶν.

Ἐν τῇ Ἐβδομαδιαίᾳ Ἐπιθεωρήσει τοῦ Νεολόγου ἐδημοσιεύθη ἐν πέντε τεύχεσι (ἀριθμ. 29-33) πραγματεία τοῦ γνωστοῦ ἀρχιτέκτονος καὶ καλοῦ ἡμῶν φίλου κ. Π. Καμπανίσι, ἐν ἣ αὐτὸς πραγματεύεται τὸ ζήτημα τῆς πρὸ τοῦ καταλειποῦ συμμοιρίας τῶν δύο πλάτων διὰ τῆς Ἀτλαντίδος, ἣν ὁ κ. Καμπανίσις λέγει ὅτι ἐγράψεν διὰ τὸ ἐν Ἰσπανίᾳ συνελθόν κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος συνέδριον τῶν Ἀμερικανολόγων.

Μετ' ἐπιστάσεως διεξελέθοντες τὴν μελέτην ταύτην, ἐθαυμάσαμεν ὁμολογουμένως τὴν εὐρεσίαν τοῦ κ. Καμπανίσι, δι' ἧς οὗτος κατάρθωσεν ἐν τῇ μελέτῃ ταύτῃ νὰ συνδυάσῃ τὰς ὑπὸ πυκνοῦ μυθικοῦ πλέ-

πλουν κεκαλυμμένας και παρ' αυτοις τοις αρχαιοις παραδοσεις περι της 'Ατλαντιδος μετ' της θεσεως της Γης εν τῷ διαστήματι, της απο του 'Ηλιου αποστάσεως αυτης και της εν ταϊς πολυκαις χώραις παρουσίας των ἀδιαλείπτων πάγων και του κατακλυσμοῦ. 'Η εὑρεσις αυτη του κ. Κ. παρέδωκεν αυτόν, ως μη ὀφειλε, και εις τοζημιροτάτας — κατά την ιδίαν αυτου ὁμολογίαν — υποθέσεις περι πτώσεως της γης, παγώνων και κατακλυσμοῦ, δε λέγει μὲν ὅτι ἐστήριξεν ἐπι τινος ἀστρονομικῆς υποθέσεως των νεωτέρων χρόνων και ἐπι φυσικῶν και μηχανικῶν νόμων, πράγματι ὅμως ἐμάρτυρεν αυτὰς σπουδαίως ἐμπειρασθεϊς ἐκ των περι φαιθοντος και Τιτανομαχίας και Τυφανομαχίας μυθολογουμένων, ως ἐν ὀλίγοις κατωτέρω δειχθήσεται.

Και τῷ ὄντι, ἡ βῆσις του ὄλου ἔργου του κ. Καμπανάκη, ἡ υποθεσις δηλονότι καθ' ἣν οἱ τιτλεσκοπικοὶ πλανῆται ἐσχματίζον ἓνα και μόνον πλανήτην, ὅστις διὰ τῆς θραύσεως αὐτου παρήγαγε τοὺς ἀστεροειδεϊς, ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν ἀντικει εἰς τὰς κοσμογονικὰς υποθέσεις των τελευταίων χρόνων, οὐδὲ ἀναφέρεται κἄν ὡς ἐν ἐνεργείᾳ ἀστρονομικῆς υποθεσεϊς ἐν τοις νεωτέροις ἀστρονομικοῖς ἔργοις, ἀφ' ἑτέρου δὲ και διατυπωθεῖσα ὑπὸ του ἀστρονόμου Olbers (ἄλλως ἢ ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ ἀρχῇ του πρώτου κεφαλαίου της προκειμένης πραγματείας του κ. Καμπανάκη) ἐπολεμήθη, και σήμερον θεωρεῖται ὡς μη ἔχουσα λόγον ὑπάρξεως. ἀφ' οὗ, ὡς κατωτέρω δειχθήσεται, τὰ γεγονότα ἀντίκεινται εἰς ταύτην.

Ἐπειδὴ δὲ ἕνεκα της στενότητος του ἡμετέρου χώρου ἀδύνατον ἡμῖν εἶναι νὰ προσδῶμεν εἰς λεπτομερῆ ἀναίρεσιν ἀπάντων των ὑπὸ του κ. Κ. ἐκ παραδρομῆς βεβαίως ἐν τῇ ἐν λόγω πραγματείᾳ αὐτου ἀναγραφέντων, και ἐπειδὴ ἀφ' ἑτέρου ἡ βλῆ ἐν τῇ

πραγματείᾳ ταῦτα υποθεσις περιτρέφεται εἰς δύο κύρια σημεῖα, τὸ ἀστρονομικὸν και μηχανικὸν, της γήσεως δηλονότι του μεταξὺ 'Αρεως και Διὸς υποθετικῶ πλανήτη, και τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἐρμηνείαν των παγώνων και του κατακλυσμοῦ, νομιζόμεν ἀρκοῦσαν τὴν ἀναίρεσιν των δύο τούτων κυρίων θέσεων του προκειμένου ζητήματος.

Προβαίνομεν δὲ εἰς τοῦτο και ἐκ καθήκοντος, ὅπερ ἐπιβάλλεται ἡμῖν ἐκ της ἐν τῇ συντάξει της Ἐβδομαδιαίας Ἐπιθεωρήσεως θεσεως ἡμῶν, και ἐξ ἀγάπης πρὸς τε τὸν φίλον κ. Καμπανάκη και πρὸς τὴν ἐπιστήμην, ἣς τὸ ὄνομα τοσάκις ἐν τῇ ἐν λόγω πραγματείᾳ αὐτου ἀναφέρεται. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ πρῶτον, τὴν ἀστρονομικὴν δηλονότι υποθεσιν, ἐξετάζομεν αὐτὸ ἀπὸ ἱστορικῆς και οὐδιαστικῆς ἀπόψεως, στηριζόμενοι ἐπι της περι μικρῶν πλανητῶν μελέτης (La Question des Petites planètes), ἣν ἐδημοσίωσεν ἐν παραρτήματι του ἑτησίου ἐκδομένου ὑπὸ του Γραφείου των Μνηκῶν του ἔτους 1891, ὁ ἀπὸ του παρελθόντος ἔτους Διευθυντής του 'Αστρονομικου τοῦ Παριδίου κ. F. Tisserand.

Ὁ Kepler εἶρε διακοπὴν συνεχείας ἐν ταῖς ἀπὸ του 'Ηλιου μέσαις ἀποστάσεϊς των πλανητῶν τὴν συνέχειαν ταύτην ἀποκατέστησε τοζημιρῶς εἰπών: Παρεντίθημι νέον πλανήτην μεταξὺ 'Αρεως και Διὸς, (Intra Martem et Jovem novum interposui planetam). 'Η τῷ 1772 δημοσίωσις του εμπειρικοῦ νόμου του Bode, ἐπεδεδείκνυε τὰς ἰδέας του Kepler, ὁρίσασα ἐπὶ πλέον ὡς μέσων ἀπὸ του 'Ηλιου ἀπόστασιν του υποθετικῶ πλανήτη τὸν ἀριθμὸν 2, 81. 'Η υποθεσις αὕτη νέαν ἔλαβεν ἐνίσχυσιν ἐκ της ὑπὸ του W. Herschel τῷ 1781 ἀνακαλύψεως του Οὐρανοῦ, ἀποδειχθόντος διὰ των υπολογισμῶν του Lexell και του Laplace ὅτι τῷ ὄντι ἡ ἀπόστασις του Οὐρανοῦ ἀπὸ του 'Ηλιου ἀδύνατο ἐκ προτέρων μετὰ μεγάλης ἀκριβείας νὰ υπολογισθῆ διὰ του νόμου του Bode. Οὕτω ἐν τινι ἐν Ρόδα συγκληθέντι τῷ 1796 συνεδρίῳ, οἱ ἀστρονόμοι Lalande και de Zach προέτειναν τὴν ἀναζήτησιν του ἀγνώστου πλανήτη, και μάλιστα τὴν διανομὴν της ἐργασίας μεταξὺ 24 ἀστρονόμων, ὧν ἕκαστος νὰ ἐξερευνησῆ ἐπὶ μίαν ὥραν τὸν ζωδιακόν.

Ὁ Piazzzi ἀνεκάλυψε ἐν Πανόρμῳ της Σικελίας, τὴν ἰν ἰανουαρίου του αὐτοῦ ἔτους του ἡμετέρου

1) Ἴσοδὸ πίναξ των ἀπὸ του 'Ηλιου ἀποστάσεων των πλανητῶν κατὰ προσέγγισιν μονάδας, ἐξαγόμενος κατὰ τὸν ὑπερικῶν νόμον ἢ μᾶλλον κανὸνα του ἀστρονόμου Bode. Ἐν τῷ πίνακι τούτῳ λαμβάνεται ὡς μονὰς ἡ ἀπὸ του 'Ηλιου ἀπόστασις της ἡμετέρας Γῆς.

Ἡμεῖς	Ἀφροδίτη	Γῆ	Ἄρης	Μικροὶ πλανῆται κατὰ μέσον ἔρον	Ζεὺς	Κρόνος	Οὐρανός	Ποσειδών
0,4	0,7	1	1,6	2,8	5,2	10	19,6	30

ΣΗΜ. Οἱ διὰ του ἀστερίσκου, σημειούμενοι πλανῆται ἀνεκαλύφθησαν μετὰ τὴν δημοσίωσιν του νόμου του Bode.

αἰῶνος (1801), ἄστρον, ὅπερ ἐξέλαβε κατ' ἀρχὰς ὡς μικρὸν κομήτην και ὅπερ πολλακίς παρετήρησε μέχρι της 11 φεβρουαρίου, ὁπότε ἀσθενήσας βαρῶς ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλίπῃ τὰς παρατηρήσεις του. Πρῶτος ὁ Bode ἀνεγνώρισεν ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἄστρον ἀδύνατον νὰ εἶνε κομήτης, ἐσκέθη δὲ ὅτι ὁ Piazzzi συνήντησεν ἐν τῇ Δ ἡ μ η τ ρ ι τὸν υποθετικόν του Kepler πλανήτην. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτου ὁ Piazzzi ἠγνώσει πλέον τὴν θέσιν της Δήμητρος. Γνωστὸν ἴτε μόνον ὅτι εἶδει ν' ἀναζητησῶσιν αὐτὴν κατὰ τὸ τέλος του ἔτους, κατὰ τὴν ἔξοδον αὐτης ἀπὸ των ἡλιακῶν ἀκτίνων.

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, ὅταν ἀνέλαβε τὴν ἔρευναν εἰς των μεγαλειτέρων γεωμετρῶν του αἰῶνος, ὁ Gauss, τότε μόλις 24ετής, οὐδεμίαν τέως ἀναλαβὸν ἀστρονομικὴν ἔρευναν ἀλλ' ἰδίᾳ ἐνασχοληθεῖς εἰς τὴν ἀνωτέραν Ἀριθμητικὴν, ὅστις, ἐν διαστήματι μικροτέρῳ του μινός, ἐπενόησε θαυμασίαν μέθοδον, δι' ἣς ὤρισεν τὰ στοιχεῖα της ἑλληπτικῆς τροχιάς της Δήμητρος, εἰ δὲ και πίνακα αὐτῶν (ἐπιθεμερίδα) διὰ του ὁποίου ὁ Olbers ἠδυνήθη νὰ ἐπανεῦρη ταύτην τὴν ἰν ἰανουαρίου 1802. Τῆς μέσης ἀπὸ του 'Ηλιου ἀποστάσεως της Δήμητρος ἀνερχομένης εἰς 2,77, ἔπεται, ὅτι αὕτη ἀντιστοιχεῖ ἀκριβῶς εἰς τὸν νόμον του Bode, πληροῦται δὲ οὕτω τὸ ἐν τῇ σειρῇ των πλανητῶν κενόν, διὰ πλανήτην ὅμως μετριωτότου κατὰ τὸ μέγεθος, ἀλοῦ κατὰ τὰς ὑπὸ του W. Herschel γενομένας μετρήσεις ἢ διάμετρος αὐτου ἐξισοῦται μόνον πρὸς 250 χμ.

Μετὰ τὴν ὑπὸ του Olbers τὴν 28 μαρτίου 1802 ἀνακάλυψιν δευτέρου πλανήτη, τῆς Η α λ λ ἄ δ ο ς, περιφερομένου περὶ τὸν 'Ηλιον εἰς τὴν αὐτὴν και ἡ ἀμύτη μέσων ἀπόστασιν, τὸ ζήτημα παρουσιάζεται ὑπὸ νέαν ὄψιν. Οἱ υπολογισμοὶ του Gauss δεικνύουσιν ὅτι ἡ Δήμητρος και ἡ Παλλὰς δύνανται διὰ του χρόνου νὰ προσεγγίσωσιν ἐπαισθητῶς εἰς σημεῖα κείμενα ἐπὶ της εὐθείας ΑΒ της τομῆς των ἐπιπέδων των τροχιῶν αὐτῶν. Ἐντεῦθεν ὁ Olbers ἐξήγαγε τὸ συμπέρασμα ὅτι τὰ δύο ταῦτα μικρὰ σώματα δύνατον νὰ εἶνε συντρίμματα μεγαλιτέρου πλανήτη ἐκραγέντος συνεπειᾷ ἐσωτερικῆς τινος διαταρᾶσεως. Ἐὰν τὰ πράγματα οὕτως εἶχον, τότε εἶδει νὰ εὐρίσκωνται πιθανῶς και ἕτερα συντρίμματα του πλανήτη τούτου, συντρίμματα ὧν αἱ τροχιαὶ νὰ διέρχωνται πᾶσαι διὰ των εὐθείας ΑΒ, οὕτως ὥστε ἐπισκοποῦντες τὰ δύο σημεῖα Α και Β, καθ' ἃ ἡ εὐθεῖα αὕτη συναγῆ τὴν σφαῖραν του οὐρανοῦ, ὅα εἶχον τὴν πιθανότητα νὰ ἴδωσι διερχόμενα δι' αὐτῶν και πάλιν τὰ τμήματα του ἀρχικοῦ πλανήτη. Αὕτη εἶνε ἡ περιπτώσις υποθεσεϊς του Olbers, συνεπειᾷ της ὁποίας ὁ μὲν Harding ἀνεκάλυψε παρὰ τὸ σημεῖον Α τῷ 1804 τὴν Η ρ α ν, αὐτὸς δὲ οὗτος ὁ Olbers τῷ 1807 τὴν Ἐ σ τ ἰ α ν, παρὰ τὸ σημεῖον Β.

Αἱ ἔρευναι, δε μεταγενεστέρως ἐξηκολούθησαν ὁ Olbers, εἰς οὐδὲν ἀποτέλεσμα κατέβησαν, μόλις δὲ τῷ 1845 προσετέθη εἰς τὰ τέσσαρα προηγούμενα πέμπτον σῶμα, μικρότερον των τεσσάρων πρώτων, ἀνακαλυφθὸν ὑπὸ του Encke, ἀπὸ δε της ἐποχῆς ταύτης αἱ ἀνακαλύψεις γίνονται συχναὶ και σχεδὸν κανονικαί. Τὸ μέγεθος μόνον των νέων τούτων ἄστρον βαίνει ἐλαττούμενον ἐπὶ μᾶλλον, ἐνῶ δὲ τὰ τέσσαρα

πρῶτα εἶχον ἀστρονικά μέγεθθ περιεχόμενα μεταξὺ του 8ου και του 8ου μεγέθους, τὰ ὑπὸ του Encke ἀνακαλυφθέντα δύο εἶνε μόλις του 9ου μεγέθους, τὰ δὲ σήμερον ἀνακαλυπτόμενα δὲν ὑπερβαίνουσι συνήθως τὸ 13ου μέγεθος.

Μετὰ τὴν σύντομον ἱστορικὴν ταύτην εἰσαγωγὴν ἐλθόμεν εἰς τὴν ἐπίσης σύντομον ἐξέτασιν του συνόλου των τροχιῶν των μικρῶν πλανητῶν, και ἀναζητήσωμεν ἀπλᾶς τινὰς μεταξὺ των τροχιῶν τούτων σχέσεις, ἵνα διὰ τούτων διαφωτισόμεν κατὰ τὸ δυνατόν τὴν ἀρχὴν των μικρῶν τούτων σωμάτων.

Και πρῶτον εἶνε ἀρὰ γε δυνατόν νὰ ὑποστηρηθῆ ἡ υποθεσις του Olbers; Ἡ ἀπόκρισις εἶνε δυστυχῶς ἀποφατικῆ. Τῷ ὄντι, ὁ κ. Newcomb ἐπεδόθη εἰς ἐνδιψήρουσαν μελέτην των τροχιῶν των 40 πρώτων ἀστεροειδῶν, παρετήρησε δὲ ἀμέσως ὅτι, ὡς αὐταὶ σήμερον ἔχουσιν, οὐδόλως διέρχοντα διὰ της αὐτῆς εὐθείας. Ἄλλ' εἶνε δυνατόν νὰ ὑποτεθῆ, ἐπὶ τὸ ἀκριβέστερον, ὅτι ἡ γεωμετρικὴ αὕτη συνθήκη ἐξεπληροῦτο κατὰ τινὰ ἐποχὴν, ὅτι δὲ ἔκτοτε ἐτροποποιήθη ἕνεκα ἀνωμαλιῶν περὶ τὴν κίνησιν, ἀνωμαλιῶν προκληθεισῶν ὑπὸ των ἀρχαιοτέρων πλανητῶν, ἰδίᾳ δὲ του Διὸς και του Κρόνου. Ὁ υπολογισμὸς ἐξήνεγκε τὴν αὐτου γνώμην: ἡ περὶ της ὁ λόγος συνυθίκεν οὐδέποτε ἐξεπληρωθῆ, ἢ δὲ ὑπόθεσις του Olbers δέον νὰ ἐγκαταλειθῆθῆ.¹

Μετὰ τὴν ἐξέτασιν του ἀστρονομικοῦ μέρους της πρώτης θεσεως, ἐφ' ἣς στηρίζεται ἡ ὅλη πραγματεία του κ. Καμπανάκη, θεσεως, ἥτις οὐδόλως εἰναι εἶνε τῆ ἀστρονομικῆς υποθεσεϊς, ἥτις ἐκρησόμεσαν αὐτῷ ὡς βῆσις, μεταβαίνομεν εἰς ἐξέτασιν του μηχανικοῦ αὐτης μέρους, της ἀποτόμου δηλονότι μεταβολῆς της ἐγκλίσεως και της ἐκκεντρότητος της τροχιάς της Γῆς—διότι τοῦτο νομιζόμεν ὅτι ἐννοεῖ ὁ κ. Κ. διὰ των περι γενικῆς ἀταξίας της γαικοσμίου κινήσεως, περὶ χαλαρώσεως και μεταβολῆς της γενικῆς του πλανητικοῦ συστήματος ἰσορροπίας, περὶ ἀντιρροπιῶν ἔξωθεν ἡλιου και πλανητῶν, περὶ ἀπολείας ἰσορροπίας της γῆς και ἔξωθεν ἢ μᾶλλον πτώσεως αὐτης ἐπὶ του ἡλιου, περὶ παραδοσιακῆς τροχιάς στιγμιαίως διαγραφείσης, περὶ ἀποκαταστάσεως της γενικῆς ἰσορροπίας και περὶ της περὶ τὸ ἀχανές διάστημα του οὐρανοῦ διαγραφῆς ἑλληπτικῶς τροχιάς περὶ τὸν ἡλιον, τροχιάς οὐσίας κατὰ πολὺ μικροτέρας της προηγούμενης, και λοιπῶν, αἵτινα μετὰ προφανοῦς ἐκπλήξεως ἀναγινώσκει τις ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ της πραγματείας ταύτης— ἐξ ἣς ὁ κ. Καμπανάκης ἐξήγαγε συμπέρασματα «πρὸς ἐπιλύσιν των ἀλύτων μέχρι σήμερον ζητημάτων των παγώνων και του κατακλυσμοῦ», συμπέρασματα «βεβαιόμενα ἐπὶ τε φυσικῶν και μηχανικῶν νόμων, και ἐπὶ πλείστον χωρίων, ἀλληγοριῶν και παραδόσεων των ἀρχαίων λαῶν». Καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο εἶνε λεζυμῆνον, και ἡ ἐπιστήμη ἐξήνεγκε πρὸ πολλοῦ τὴν γνώμην αὐτης, και ἡ γνώμη αὕτη της ἐπιστήμης

1) Οὐδὲν περὶ Ἀτλαντιδος ἀναφέρεται ἐν τῷ περὶ Γεωγραφικῶν και Κοσμογραφικῶν ἡρώσεων των ἀρχαίων πραγματευομένῳ ὑπὸ των τίτλων Ἀστρονομία ἄρθρον του κ. Martin, οὐδὲ ἰδίᾳ περὶ Ἀτλαντιδος γίνεται λόγος ἐν τῷ ἄλλῳ πληρεστάτῳ λεξικῷ των «Ἑλληνικῶν και Ρωμαϊκῶν ἀρκασιῶτων» (Dictionnaire des Antiquités Grecques et Romaines). Ἐν δὲ τῷ ὅπὸ του κ. Louis Grégoire ἐκδοθέντι «Ἐγκυκλοπαιδικῷ Λεξικῷ της ἱστορίας, Γεωγραφίας, Μυθολογίας και Γεωγραφίας» (Dictionnaire de Hist. de Geogr. de Mythol. et de Géogr.) ἐν τῇ λέξει Ἀτλαντίς (Atlantida) ἀναγράφονται ἐπὶ λέξει ταῦτα:

«Ὁ Ὀμηρος ἐν τῇ Ὀδυσσεΐ, ὁ Πλάτων, ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Σόλων, ὁ Πλάτων ἐν τῷ Τιμαίῳ και ἐν τῷ Κριτίᾳ, κτλ., ἠμολοῦσι περὶ τινος μεγάλης νήσου κειμένης ἐν τῷ Ἰνδιανῷ, ἀπέναντι των Ἰρακλιῶν σπηλῶν, ἥτις ἐν διαστήματι μίσε νηκτῆς ἐξηφανίσθη ὑπὸ τῶ κύματι. Πολλοὶ των νεωτέρων, παραδείξασαν τὴν συγκεχυμένην ταύτην παράδοσιν ἢ μᾶλλον τὴν ποιητικὴν τούτων μύθον, ἐδημοσίωσαν παντοειδῆς υποθέσεις περὶ της Ἀτλαντιδος ταύτης και των κατοίκων αὐτης, των Ἀτλαντῶν τῶν Πυθωνῶν οἱ μύθοι οὗτοι οὐδεμίαν ἀλλῶν ἔργουσι ἀρχὴν ἢ τὴν Μαν ἀτελή γνώσιν των ἡρώων των Μακκάρων (Canaries et Madère?)».

Ὁ δὲ A. Chassang ἐν τῷ Ἑλληνογαλλικῷ αὐτου Λεξικῷ, ἀποκαλεῖ τὴν Ἀτλαντίδα: *terre fabuleuse*.

2) Ἐν ἄλλῳ βλίσκε Cours d'Astronomie de l'École Polytechnique και Sur l'origine du Monde, ὅπὸ H. Fay membre de l'Institut et du Bureau des Longitudes, professeur à l'École Polytechnique, κτλ.

1) Τὸ δεύτερον εἶνε ἡ τὴν 8ην δεκεμβρίου 1845 ἀνακαλυφθεῖσα Ἀστέρεια.
2) Ἀπόθ. ἐν σελ. Β. 6.
3) Βλέπε ἀριθμ. 29, ἐν σελ. 568 και 569.

επίσκοπος δυστυχώς εν πλήρει διαστάσει προς την υπό του κ. Κ. διατυπωθείσαν. Ίδου τί περι του ζητήματος τούτου αποφαίνεται αὐτη διὰ τοῦ στόματος αὐτοῦ τούτου τοῦ κ. Tissotand.

Φυσικὸν ἴτο νὰ ἐξετασθῆ εἰς δὲν ἴτο δυνατόν νὰ γείνη παραδεκτὸν ὅτι κατ' ἀρχὰς ἅπαντες οἱ ἀστεροειδεῖς ἐρρίθθησαν εἰς τροχίους ὀλίγον ἐκκέντρους καὶ ὀλίγον κεκλιμένους ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῆς ἐκλειπτικῆς ὅτι δὲ κατόπιν αἱ ἐκκεντρότητες καὶ αἱ ἐγκλίσεις αὐταὶ ἠδυνήθησαν ν' αὐξηθῶσι σημαντικῶς, ἔνεκα τῶν διαταρᾶσεων τῆς κινήσεως. Τὰ ἔργα τῶν Lagrange καὶ Laplace ἀπέδειξαν πειστικῶς ὅτι αἱ ἐκκεντρότητες καὶ αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀρχαίων πλανητῶν δὲν μεταβάλλονται ἢ ἐν τῷ ἰκανῶς περιωρισμένῳ ὄριῳ ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἀμοιβαίων αὐτῶν ἐλξεων. (Αὐτόσι ἐν δελ. Β. 9, § 4).

Οὕτω καὶ τὸ δεύτερον μέρος τῆς πρὸς ἑρμηνείαν τῶν παγῶν καὶ τῆς συνεπειᾶ τοῦ κατακλισμοῦ καταβυθίσεως τῆς μυθικῆς Ἀτλαντίδος ὑποθέσεως τοῦ κ. Καμπανάκη καταρρέει σύσσωμον, ἀλλαχθὲ δὲ δέον ν' ἀναζητηθῶσιν οἱ λόγοι τῶν φαινομένων τούτων. Τὸ ζήτημα τοῦτο, ζήτημα συναφὲς πρὸς τὸ ἡμέτερον περὶ πολιτικῶν ἐκδρομῶν ἐν ταῖς ἀτλήαις ταύταις ἀναγραφόμενον, ἀποτελοῦν δὲ οἰοῦναι τὸν ἐπιλογὸν τῆς πραγματείας ἐκείνης, ἀναγκαζόμεθα, καίπερ πρῶτον ὅπως, νὰ πραγματευθῶμεν ὁμῆρον, διότι ἐκ τῆς πραγματείας ταύτης τοῦ κ. Κ. ἐκείσθημεν ὅτι οὗτος οὐδόπως ἔλαβεν ἰπ' ὄψει αὐτοῦ τὰς μέχρι τοῦδε διατυπωθείσας θεωρίας πρὸς ἑρμηνείαν τῆς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς παρουσίας τῶν παγῶν, καθ' ὅσον ἄλλως δὲν οὐ προέβαινε, πρὸς ἑρμηνείαν αὐτῶν καὶ τοῦ κατακλισμοῦ, νὰ διατυπώσῃ ὑπόθεσιν ἐπ' οὐδενὸς ἀτυχῶς ἐπιστημονικοῦ γεγονότος σφαιριζομένην.

Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο, μικρῶς τινος ἀναπτύξεως δεόμενον, ἀδύνατον εἶνε νὰ περιληφθῆ ἐν τῇ στενῇ γῶγῃ τῆς παρούσης Ἐπιστημονικῆς ἡμῶν Ἐπιθεώρησις, διὸ τούτο δὲ, καίπερ ἕκοντες, ἀναγκασόμεθα ν' ἀναβάλωμεν αὐτὸ διὰ τὴν προσεχῆ ἡμῶν Ἐπιθεώρησιν.

ΧΡΟΝΙΚΑ. Τὴν Κυριακὴν, 11 ἰουνίου 1893 (ν. ἡμ.) ἐγένοντο μετὰ πολλὰς ἀναβολὰς ἐν Παρίσις, ἐπὶ τῆς πλατείας Saint-Jacques, ἐπίσθεν τοῦ Ἀστεροσκοπείου, τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ὑπὸ τοῦ γλύπτου Οὐίνα καλλιτεχνηθέντος, δι' ἔθνη τῆς ἐν Παρισίῳ ἐγγραφῆς ἀνεγερθέντος ἀνδριάντος τοῦ Γαλλοῦ Ἀραγο, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς δημοσίας Ἐκπαίδεσεως κ. Poincaré.

Τὸ βῆθρον, ἐφ' ὃ στήριζετο τὸ βραχέλιον ἄγαλμα τοῦ ἔργου αὐτοῦ, φέρει ἐπιγεγραμμέναις τὰς ἀπλᾶς ταύτας λέξεις:

FR. ARAGO
1786-1853
SOUCTION NATIONALE.

Πολλοὶ ἐξεφωνήθησαν λόγοι μετὰ τούτων διακρίνοντες ἐπὶ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως οἱ τῶν κ. Tissotand, ἐν ὄνοματι τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῶν Παρισίων, καὶ Cornu, ἐν ὄνοματι τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν καὶ τοῦ γραφείου τῶν Μηχθῶν. Τοῦ

λόγου τούτου, οὗ μετὰ λύπης ἀναγκασόμεθα νὰ μὴ φιλοξενώμεν ἐν ταῖς ἀτλήαις ταύταις ἀλλεῖψαι χάρος, εὐρίσκει ἡ ἀναγνώστῃς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμὸν 24 φύλλῳ τῆς 5)17 ἰουνίου τῆς Revue Scientifique.

Ἐν προηγουμένῃ σειρᾷ ἀριθμῶν τῆς Ἐβδομημίαιας Ἐπιθεώρησις ἐπραγματεύθημεν διὰ μακρῶν τὸ ζήτημα τῆς παρουσίας τοῦ ἀδάμαντος ἐν ταῖς μεταωρικῆς λίθαις, ὡς καὶ τὴν συνεπειὰ ταύτης σπουδαιότητα ἀνακαλύψιν τῆς τεχνικῆς παραγωγῆς τοῦ πολυτίμου τούτου ὄρουτοῦ ὑπὸ τοῦ κ. H. Moissan. Παρακολουθῶντες τὰς καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐνεργουμένας ὑπὸ τοῦ σοφοῦ τούτου χημικοῦ ἐρεῦνας θεωροῦμεν ἀναγκαζόμεν ν' ἀναγράψωμεν σήμερον ὅτι ὁ ἀδάμαντος οὗτος σφίς ἐκκαλοῦετ' ἐκ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς παρουσίας τοῦ ἀδάμαντος ἐν τῷ μεταωρικῆς λίθαις ἐρεῦνας αὐτοῦ. Ἐσφίς ἐμελέτησε τρία δείγματα σιδήρου τοῦ Onifak, ἀνακαλυφθέντος ἐν Γροιλανδίᾳ ὑπὸ τοῦ κ. de Nordenskiöld, δείγματα ἀνήκοντα εἰς τρεῖς διαφόρους τύπους, ἐπὶ σκοπῆ ἀναζητήσεως ἐν αὐτοῖς τοῦ ἀδάμαντος. Π' ἔρευνα αὕτη ἐβεβλήσασ τὴν ἐν τῇ ἐπὶ τούτων ἔρευνᾳ τοῦ ἀμύθρου ἄνθρωπος ἐν δυνὶ τούτων ἀνεῖρε τὴν ἐξοικειωμένην γραφίτην, ἐν ἐπὶ δὲ μόνον τὴν κωνὴν γραφίτην, ἐν ὁδῶν δὲ τούτων ἀνεῖρε μέλανα ἢ καὶ διαφανῆ ἀδάμαντα.

Ἰδού καὶ ἐν σπουδαίῳ πρὸς τὰ πρόσω βίβλα γενόμενον ἐν ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς τριακτῆς ἀπόψεως λίαν ὑπολειπομένων κρατῶν τῆς γεωγραφίας τοῦ Ἄλμου. Ὁ κ. I. M. Zujovic ἐπεχείρησεν ἐν Σερβίᾳ γεωλογικὰς ἐρεῦνας, ἐπὶ τῇ βίβλῃ τῶν ὑποκίτων διέγραψε γεωλογικὴν γῆρτην τῆς γῆρας ταύτης, διέταξε τὰ τε διὰ καθ' ἑξῆς ὡς καὶ τὰ ἐκρηγνῆ στρώματα αὐτῆς, ὑπετύπωσε δὲ τὰς κυρίας γραμμὰς τῆς τεκτονικῆς τῶν ὄρειων τῆς ἐν λόγῳ γῆρας. Τὸ κατὰ τὴν συνιδρίξιν τῆς 31)12 ἰουνίου ἐ. ε. ὑποβλήθη τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων ὑπόμνημα αὐτοῦ σφίς ἐπὶ τῇ ὑπ' αὐτὸν μελετηθέντῃ διὰ καθ' ἑξῆς σφίς ἔρευνα καὶ τὴν κατὰ τῆς αὐτῆς.

Κατὰ τὴν συνιδρίξιν τῆς 7)19 ἰουνίου τῆς ἐν Παρίσις Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν παρουσιάσθη εἰς αὐτὴν ὑπόμνημα τῶν κ.κ. A. Martel καὶ E. Rivière περὶ τοῦ ἐν Ανογγρον παρὰ τὴν Millau (μεσημβρινογαλλικῆ Γαλλίᾳ) ἀνακαλυφθέντος κατὰ ἰουνίου τοῦ 1892 ὑπὸ τῶν κ.κ. Bergonié καὶ Guibert ἄντρου τοῦ Boundoulaou. Ἐν τῇ μετὰ τῶν τριῶν σταθῶν, ἐν ἧ ὑπαρῆς ἐβεβλήθη ὑπὸ τοῦ κ. Martel, ἀνεκρίθησαν τὰ λεγόμενα ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων προϊστορικῶν σκελετῶν, ὅστινες μελετηθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Rivière ἐθεωρήθησαν ὡς ἀνήκοντες εἰς τὴν ἀνθρώπινον τύπον τοῦ ἐν Ανογγρον ἄντρου τοῦ Ne croû ἄνθρωπου (Homme mort). Μεταξὺ δὲ τῶν μετὰ τῶν σκελετῶν ἀνεκρίθησαν σκελετῶν ἀντικειμένων, οἱ κ.κ. Martel καὶ Rivière ἀνεκρίθησαν εἰδῆ τι καίλου κελύφου ἐκ γερμῶν ὁστῶν ἐν ἀνθρώπινῳ μερικῇ ὁστῶ, ὅπερ θὰ ἔγερτο ἀμφιτημένον ἀπὸ τοῦ λαμοῦ, εἴτε ὡς κίσημα, εἴτε ὡς περιεπυκνωθεὶς δὲ καὶ ὡς πολεμικὴν τροχίον.

HA. Γ. ΒΑΣΣΑΜΑΚΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Τὰ ἐν Ἑλλάδι πράγματα ἐν τῇ αὐτῇ σχεδὸν διατελοῦσι σφίς. — Τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα ἐξακολουθεῖ ἐπασχολοῦν τοὺς πάντας, τῆς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως Σωτηροπούλου διομολογηθείσης συμβάσεως οἴπω ἀδικασίας τὴν προσδοκούμεθαι ἀγαθὴν ἐπὶ τῆς καταστάσεως ἐπιδρασιν, ἵτε τῶν κατόχων τῶν ἐλλήνικῶν ὁμολογιῶν φεβουμένων μὴ κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς ἀντιπολιτεύσεως κηρυττόμενα ἢ Βουλῆ συνέλευσθα ἀκυρώσῃ αὐτὴν ἢ τοῦ ὑπουργείου δὲ συμπληρώσῃ καὶ οἱ τῶν νομαρχῶν διορισμοὶ εὐρίσκονται ἐπὶ ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν, ὑποβλήθησαν μὲν τῇ βασιλεῖ τῶν σχετικῶν διαταγμάτων, ἀλλ' οἴπω ὑπογράφησαν. — Ὅπως δὲ ποτε γενικῶς ἐλπίζεται μὲν ὅτι ἢ τῶν ξένων ὑπερβολικῆ πρὸς τὰς ἐλλήνικὰς ἀξίας ἐπιφύλαξις δὲν θὰ παραταθῆ ἐπὶ πολὺ, ἐπιδοκιμάζεται δὲ ἢ τῆς κυβερνήσεως ἐκλογὴ ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα, οἴς ἀναθέτει τὴν διοίκασιν τῶν νομῶν τοῦ κράτους. — Ἐτερον γεγονός ἀφορῶν εἰς τὰ ἐλλήνικὰ πράγματα, εὐφρόσυνα δὲ μόνον ἀισθήματα συνάμενον νὰ ἐμπνεύσῃ καὶ παρέχον σχετικῶν τινα ἀνακούφισιν ἀπὸ τῆς ἄλλης ἀπογορευσεως, ἀποτελεῖ ἢ συντέλειος τοῦ μεγάλου ἔργου τῆς ὀρυκτῆς τοῦ κορινθιακοῦ ἰσθμοῦ, ἔργου, ὅπερ ἐξεκρίθη μὲν ἢ ἀρχαίως, ἀλλὰ τῷ ὅποιον ἢ διεξαγωγῇ ἐπεφυλάσσετο τῇ νεωτέρῃ Ἑλλάδι. — Τὰ ἐγκαινία τοῦ κύκλου τούτου ἔργου, ἐπαγγελόμενον σπουδαίως ὑπηρεσίας νὰ παράσῃ τῇ ναυσιπλοίᾳ τῆς Μεσογείου καὶ ταῖς συγκοινωνίαις τῶν βοραιοανατολικῶν αὐτῆς ἀκτῶν, γίνονται κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ ἐπιόντος μηνός, τῆς ἐορτῆς περιβαλλομένης κατὰ τὴν ἀπουδαιότητα τοῦ ἔργου διεθνῆ χαρακτῆρα διὰ τῆς παρουσίας καὶ ξένων ναυτικῶν μοιρῶν, ἀγγλικῆς, γαλλικῆς κλπ.

Ἢ τε βασιλομήτωρ, ὑπομνησκούσα τῷ ἐστῆμένῳ ἡμῶν ὅτι κατὰ τὰς πικρὰς αὐτῇ ἡμέρας τῆς ἀνυλικιότητος αὐτοῦ οἱ φιλελευθέροι προσενέχθησαν αὐτῇ εὐλαδέστατα πάντων, καὶ οἱ ἐν Πετρούπολει, ὑποδεικνύοντες τὰ ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἰσυχίας τῆς χώρας δυνατὰ ἐπαυλοῦθα τῆς ἀναξέσεως ἐπουλωθεισῶν ὅπως δὲ ποτε πλῆγῶν, ἀπέτρεψαν τὴν κρατούσαν ἐν Σερβίᾳ μερίδα ἀπὸ τῆς πραγματώσεως τῆς περὶ παραπομπῆς εἰς δικίαν τοῦ τῶς ὑπουργείου Ἀδοκίμοβιτς βουλῆς ἀλλ' εἰς οὐδὲν αἱ παρανέσεις αὐταὶ ἠνυσαν μέχρι τοῦδε, ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν δὲ ἐπικρατεῖ ἢ εἰς τὴν Σκουψίαν ὑποβολὴ τῆς περὶ συγκροτήσεως τῆς κοινοβουλευτικῆς ἀναγκιτικῆς ἐπιτροπῆς κατὰ τὰς διαγορεύσεις τοῦ συντάγματος προτάσεως. — Ἐν ταῖς σχετικαῖς εἰδησῶσι προστίθεται ὅτι τῆς προτάσεως ταύτης θὰ καταψηφισθῶσιν οἱ προοδευτικοί, δέκα ὅλοι, ὡς γνωστόν, ὄντες, ὅτι δὲ ἢ κυβερνήσις ἐν τῷ ζήτηματι θὰ διατηρήσῃ ἀπόλυτον οὐδετερότητα, τὴν ἀπόφασιν καταλείπουσα τῇ πλειονοψηφίᾳ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους ἀλλὰ ταῦτα οὐδαμῶς βελτιοῦσι τὴν θέσιν τῶν κατηγορευμένων, οἴτινες, οὐδὲ ἔθρον κατέχοντες ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, οὐδὲ ὑπὸ μερίδος ἐν αὐτῷ ἐκπροσωπούμενοι, ἐνός μόνου φιλελευθέρου βουλευτοῦ ἐκλε-

γέντος, στεροῦνται τοῦ μέσου τῆς συνηγορίας πρὸς τῆς ὀριστικῆς προσελάσεως αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἐθρόνου τοῦ ὑποδίκου. — Ἀλλὰ πάντοτε ὑπάρχει καιρὸς ἐλπίζωμεν δὲ ὅτι ἐγκαιρῶς ἢ τῆς ἐπικρατείας καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ ἡνὴ ὁ ἀντιχρῆσ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀδιαλλάκτων νικητῶν καὶ ὁ ἀποτρέψῃ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πλῆμμελούς ὁδοῦ, ἢν πορεύονται, ἐπιλανθανόμενοι τοῦ θείου λόγου: «Ὁ ἀναμάρτητος πρῶτος τὸν λίθον βαλέτω», μὴδὲ λαμβάνοντες ἰπ' ὄψει τὰ προσεχῆ ἢ ἀπώτερα ἐπὶ τῆς ἰσυχίας καὶ γαληνίας ἀναπτύξεως τῆς χώρας ἐπαυλοῦθα τῆς πολιτικῆς αὐτῶν.

Οἱ ἐν Βουκουρεστῖ εἰς ἐνίσχυσιν, φαίνεται, τῶν τοῦ γουμανικοῦ τύπου διαβημάτων ὑπὲρ ἐπαναλήψεως τῶν ἐλλεινορουμανικῶν σχέσεων τὰς πλεονεκτικὰς αὐτῶν τάσεις ἐπεξέτειναν καὶ ἐπὶ τῆς παρουσίας τοῦ Κωνσταντίνου Ζάππα, ἐνῶ ἐν μέσῳ δικαστηρίῳ, προκειμένου περὶ τῆς παρουσίας τοῦ Βύαγγελ, ἐδήλωσαν ὅτι οὐδεμίαν ἐχουσιν ἀξίωσιν ἐπὶ τῆς τοῦ Κωνσταντίνου οὕτω δὲ ἠφειδισθῆσαν τὴν ἀπόφασιν, τὴν ἐπιδικάζουσαν τὴν παρουσίαν ταύτην εἰς τὴν ἐλλήνικὴν κυβερνήσιν. — Ἐγνοοῦμεν κατὰ πόσον εἰς τὴν πολιτικὴν ταύτην τοὺς παρὰ τὴν Διυποβίτων κυβερνῶντας ἐνεθάρρυναν κρῖσεις τοῦ ἀττικῶν τύπου, μεψαμένου ἐκ τῶν ὑστέρων, ἐνῶ τότε ὁμοθυμῶς ἐπεκρῶται, τὴν τραχύτητα, μεθ' ἧς ἐν τῷ ζήτηματι τούτῳ ἐπολιτεῦθη ὁ κ. Δραγοῦμις ἀγνοοῦμεν, ἢν ἐκ τῶν μομφῶν τούτων οἱ ἐν Βουκουρεστῖ ἠλλοῦσαν ὅτι παρὰ τῇ ἀνεστῶσῃ ἐλλήνικῃ κυβερνήσῃ θὰ τύχῃ μείζονος καὶ εὐκολώτερος παραχωρήσεων ἐκείνο ὅπως, ὅπερ μετὰ πεποιθήσεως πιστεύομεν, εἶναι, ὅτι οὐδέποτε θὰ εὐρεθῆ ἐλλήνικὴ κυβερνήσις, ἵτε θὰ παρέλειπε τὸ καθῆκον αὐτῆς πρὸς τὴν διὰ πάντοτε δυνατὸν μέσου περιφρουρησῆν τῆς ἐθνικῆς παρουσίας. — Ἐπειτα, ὡς πᾶσι γνωστὸν τυγχάνει, ἢ τοῦ Κωνσταντίνου Ζάππα παρουσία εἶναι κινητὴ, οὐδὲν δὲ κατ' αὐτῆς ἰσχύει οἰαδήποτε πλεονεκτικὴ αὐθαίρεσις.

Διαλλακτικώτερον, μᾶλλον δὲ δικαιότερον ὁδὸν ἐν ταῖς πρὸς τὸν ἐλλήνισμὸν σχέσεσιν αὐτῶν φαίνονται τραπέντες οἱ ἐν Σοφίᾳ. — Ἢ διομολογηθεῖσα περὶ ἰθαγενείας συμβάσις, αἴρουσα μίαν ἐκ τῶν κυρίων ἀφορμῶν τῆς ψυχρότητος τῶν σχέσεων τῶν δύο κρατῶν, δύναται πράγματι νὰ προσαγορευθῆ ὡς γεγονός, δυνάμενον νὰ ἐγκαινίσῃ νέαν περιόδον τῶν σχέσεων τούτων. Αἱ καταπίσεις, ἢς τῶς ἠφίσταντο ἐν Βουλγαρίᾳ οἱ Ἑλλήνες, οἴτινες, ὑπηρετήσαντες εἰς τὸν ἐλλήνισμὸν στρατὸν καὶ κατ' ἀποκολληθῆν τὸ δικαίωμα τῆς ἰθαγενείας προσκτιθεσάμενοι, ἐπανήχοντο εἰς τὰς γενεθλίας αὐτῶν ἐν Βουλγαρίᾳ ἢ Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ, μάλιστα δὲ ἐν Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ, πατρίδας, οὗς δὲ αἱ βουλγαρικαὶ ἀρχαὶ ὑπέδαλλαν εἰς δευτέραν ἐν Βουλγαρίᾳ στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, εἶχον δημιουργηθεῖ καταστάσιν, ἢς ἢ διώρωθῃς μίτην ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐπέστηθῃ. — Ἐπιτευχθεῖσα νῦν, ἐπαγγέλλεται καὶ κατὰ τὰ ἄλλα αἰσιωτέρων τροπῆν τῶν σχέσεων τῶν δύο κρατῶν, ἢτινα ἡμοιόμοιον συμφέρον ἐχουσι ν' ἀποφεύγῃσι πᾶσαν ἀφορμὴν διαφωνίαν. Ἀρκεῖ οἱ ἐν Σοφίᾳ νὰ ἐξοκολογηθῶσιν πορευόμενοι τὴν αὐτὴν

δικαίαν δόξιν. — Υπό την εποχή των εσωτερικών της ηγεμονίας πραγμάτων, η του κ. Σταμπούλωφ αρχή δεν φαίνεται, απολαύουσα της ασφάλειας, ης άρχοι τοῦδε απέλαυε. Τῆ τέως ἀσθενεί ἀντιπολιτευόμενα νέα προσετέθησαν οὐκ εὐκαταφρόνιστα στοιχεία, ἀλλεπάλληλοι δὲ προκύπτουσαι αἱ τὰ ἀντιπολιτευτικὰ δόγματα προσδεύουσαι ἐφημερίδες, δυσχεροῖ ἐπαγγέλλονται τῷ πρωθυπουργῷ τοῦ πρίγκιπος Φερδινάνδου τὸν ἀγῶνα κατὰ τὰς προαχθεῖς βουλευτικὰς ἀλλαγὰς.

Τὸ ζήτημα τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων Γερμανίας καὶ Ρωσίας ἐπισημασθέν ἰκανῶς τοῖς πολιτικολογοῦντας κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην, ἀφορμῆς κυρίως δοθείσης ἀπὸ τῆς γνωστῆς διωμολογησέως τῆς ρωσσογαλλικῆς ἐμπορικῆς συμβάσεως, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς ἐπακολουθησάσης αὐτῆ ἀποψήσεως τῶν ἐν Πετροῦπόλει νῦν δημοσίων καὶ αὐτοὶ τὸ ἐν Γαλλίᾳ κρατοῦν ἀπὸ διετίας προστατευτικῶν νόμων διὰ τοῦ θεσπισμοῦ δύο τελωνειακῶν δασμολογίων, ἐνδὲ μὲν τοῦ κατωτάτου ὄρου, ὅπερ θὰ ἴσχυρ ἔν ταῖς τῆς Ρωσίας ἐμπορικῆς σχέσεσι πρὸς τὰς χώρας, παρ' αἷς τὰ ρωσικὰ προϊόντα ἀπολαύουσι τοῦ προνομίου τοῦ μάλιστά ἐννοουμένου κράτους, ἑτέρου δὲ τοῦ ἀνωτάτου, ἐφαρμοσθῆσονται ἐπὶ τῆς ἄλλης εἰσαγωγῆς, ἢ ἢς λήξουσιν αἱ ἰδὴ ὑψιστάμεναι ἐμπορικαὶ συμβάσεις. Ἡ Γερμανία, καὶ ἐπιδικουσα τὴν ἐπέκτασιν τοῦ ἐμπορικοῦ συνασπισμοῦ, εἰς τὴν συγκρότησιν τοῦ ἑποίου ἐπεδόθη ἀπὸ τῆς ἐπικρατήσεως ἐν Γαλλίᾳ μὲν τῶν ἀρχῶν τοῦ κ. Μελί, ἐν Ἀμερικῇ δὲ τῶν τοῦ Μάκ-Κίνλεν, ἀλλὰ καὶ προσδέπουσα τὸν διπλασιασμὸν τῆς ρωσογαλλικῆς πολιτικῆς ἀδελφώσεως καὶ δι' ἐμπορικῆς τοιαύτης, ἀπὸ πολλοῦ ἐπέδωξε τὴν πρὸς τὴν Ρωσίαν διωμολογησὴν συμβάσεως αἱ πρὸς ἐπίτευξιν δὲ συνεννόησεως διαπραγματεύσεως πολλὰς μέχρι τοῦδε διεκόμισαν καὶ ἐπανηλθῆσαν ἀνευ ἀποτελέσματος. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεμία ὑψίσταται ἄλλη τῶν δύο δυνάμεων ἐμπορικὴ σύμβασις, εὐθὺς ὡς ἀρξεται ἡ ἐφαρμογὴ τῆς νέας ρωσικῆς ἐμπορικῆς πολιτικῆς, τὰ γερμανικὰ προϊόντα, τὰ εἰς τὴν Ρωσίαν εἰσαγόμενα, θὰ ὑπεβῆλλοντο εἰς δασμὸν κατὰ τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν μίλιον ἀκείνου, ὃν νῦν ἐκτίνουσιν. Ἡ Γερμανία τότε κατ' ἀνάγκην θὰ προσῆλθῃ εἰς ἀντίποινα καὶ οὕτως ἀρξεται ρωσογερμανικὸς ἐμπορικὸς πόλεμος, ὃς δὲν δύναται βεβαίως νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν πολιτικῶν σχέσεων τῶν δύο κρατῶν. Εὐτυχῶς ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ οἱ ἐν Βερολίνθ φαίνονται κατανοήσαντες τὴν ἀνάγκην σπουδαιότερων ὑπὲρ τοῦ ρωσικοῦ ἐμπορίου παραχωρήσεων, οὕτω δὲ νῦν διετυπώθησαν προτάσεις, αἵτινες ἐλπίζεται ἐν ἀμφοτέροις ταῖς πρωτευούσαις ὅτι θ' ἀγάγων εἰς τὴν ποθητὴν συνεννόσιν, αἵτις θὰ παρεσκεύαζε καὶ τὴν πρὸς τὰ ἄλλα κράτη, τὴν Ἀυστρο-συγγαλίαν καὶ τὴν Ρουμανίαν π. χ., πρὸς ἃ δὲν ὑπάρχει διωμολογημένη ἐμπορικὴ σύμβασις, συνεννόσιν, καὶ ἡ ὅποια ὑπὸ γενικωτέρων ἐποψῆν θὰ παρεκάλυε τὴν εἰς τὸν ὑψιστάμενον ἰδὴ διεθνῆ πολιτικὸν κινεσθῆναι πρὸς ὁμοίαν νέων στοιχείων ἐξυθροῦσιν καὶ συγχύσεως. Δυσκολία μόνον ἀναφανήσονται εἰς τὴν ἐπιψηφίσιν τοιαύτης συμβάσεως ἐν τῷ γερμανικῷ κοινοβουλίῳ, ἐνθα, ἐνίσχυθησά κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς ἡ μερὶς τῶν γαιοκτημόνων, ὅ' ἀντιτῆ κρα-

τέρως πρὸς πᾶσαν ἐλάττωσιν τῶν ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν γεωργικῶν προϊόντων τῆς Ρωσίας δασμῶν. — Δεύτερον ἴσως περιῖου σπουδαιότερος γεγονός ἐχομεν τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ γερμανικοῦ κοινοβουλίου, κηρυχθεῖσαν τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου. Ὁ αὐτοκρατορικὸς λόγος, στερεοτύπως διαπιστώσας τὴν ἐξακολουθούσιν τῶν φιλικωτάτων πρὸς τὰς γείτονας δυνάμεις σχέσεων, μὲθ' ἰκανῆς, ἀλλ' οὐκ καὶ ὅλως ἀσυνήθους ἐν τῷ ζήτηματι τούτῳ, ἀντιφάσεως συνηγόρησεν ὑπὲρ τῆς ἐπιψηφίσσεως τοῦ στρατιωτικοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ πρὸς ἴσχυρ αὐτοῦ, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ, ἀπερὶψε τὸ πρῶν κοινοβούλιον, ἡ ἀνάγκη δὲ τῆς ὁποίας ἐπιβάλλεται ἀναποδράτως, ὅπως ἡ Γερμανία δύνηται νὰ περιεστῆ τὰς στρατιωτικὰς αὐτῆς δυνάμεις ἐν ἴσῃ μοίρᾳ ταῖς τῶν γειτόνων αὐτῆς κρατῶν, ὧν διήθεν λίαν ὑπελείθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Ἐκ τῶν φιλικωτάτων δὲ τῆς Γερμανίας σχέσεων πρὸς τὰς λοιπὰς δυνάμεις καὶ ἐκ τῆς ἀπὸ τοῦ διεθνοῦς πολιτικοῦ ὄριζοντος παντελοῦς ἐλλείψεως καὶ τοῦ ἐλαχίστου νέφους δὲν συνάγεται μόνον κατὰ παράδοξον ἐπαγωγικὸν νόμον τὸ συμπέρασμα τῆς ὑπὸ τὰς σηκῆς προσκλήσεως καὶ νέων δεκάδων χιλιάδων ἀνδρῶν καὶ τῆς ὑπὲρ τῆς ἀξίσεως ταύτης τοῦ ἐν εἰρήνῃ καταστατικοῦ νέας τῆς φορολογίας ἐξογκώσεως, ἀλλὰ καὶ ἡ ὡς τάχιστα ἐκτέλεσις τῆς βουλῆς ταύτης, ἢ ἢ ἀπὸ τῆς παροῦσης συνόδου ἀποκλείεται ἡ συζητήσις πάντος ἄλλου νομοσχεδίου, καὶ σχετικῶς εἰς πρὸς τὸ στρατιωτικὸν νομοσχέδιον, ὅσον π. χ. τυγχάνει τὸ περὶ ἐξευρέσεως τῶν νέων πόρων, δι' ὧν αἱ πρόσθετοι δαπάναι καλυφθῆσονται καὶ ὑπὲρ ὑποβληθῆσονται τούτου ἔνεκα κατὰ τὴν προσεχῆ τοῦ κοινοβουλίου σύνοδον, τὴν τοῦ φθινοπώρου. Τὸ καιρὸν μόνον εἶναι ὅτι, ἂν τὸ μορμολύκιον τῆς στρατιωτικῆς ὑπεροχῆς τῶν γειτόνων τῇ Γερμανίᾳ ἄλλων δυνάμεων καθιστῆ πειθιστικότερον εἰς τὰ κυβερνητικὰ περὶ ἐπιψηφίσσεως τῆς στρατιωτικῆς μεταρρυθμίσεως κελεύσματα τοῖς ὑπὸ βωδινιστικωτέρων ἢ καὶ ἀπλῶς θερμοτέρων πατριωτικῶν αἰσθημάτων ἐμφορουμένους ἐκ τῶν ἀπλουστέρων ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων, ἢ τοῦ ἔθνους πλειονοψηφία οὐδαμῶς μορμολύττεται, ἀλλ' ἐμμένουσα ἐν τῇ ἀπεχθεῖα αὐτῆς πρὸς πᾶσαν νέαν τῆς σιδηροφορίας ἐντασιν, θὰ βυσσοδομησῇ μὲν τὴν δυσχερέσειαν αὐτῆς, ἀλλὰ ὅ' ἀναμνήσῃ τὴν κατάλληλον ἔργον τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῆς, ὅπερ εἶδει ν' ἀποφύγῃ ὁ ἀρχιγραμματεὺς, ὡς ὅσον τε ἐλαφρότερα τουλάχιστον καθιστῶν τὰ διὰ τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νόμου θεσπιζόμενα νέα βάρη. Ἐτέραν δυσχερείαν παρασκευάζει τῷ κ. Καπρίβη ἡ στάσις τοῦ καθολικοῦ Κέντρου, τῆς πρώτης ταύτης κοινοβουλευτικῆς δυνάμεως, ὑποβαλόντος ἰδὴ ἀνευ τῆς ἐλαχίστης ἀναβολῆς νομοσχεδίου περὶ καταργήσεως τοῦ περὶ ἐξώσεως τῶν Ἰνδοῦντων νόμου. Ἡ ἀπότομος αὕτη ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει καὶ μετὰ τὴν διέλωσιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ λόγου, ὅτι ἡ παρούσα σύνοδος ὅ' ἀσχοληθῆ ἀποικιστικῶς εἰς τὴν συζητήσιν τῶν στρατιωτικῶν μεταρρυθμίσεων, διατύπωσις τῶν ἀξιώσεων τοῦ κληρικῶν κόμματος σημαίνει ὅτι ἡ μερὶς αὕτη σκοπεῖ νὰ προβάλλῃ σαφεῖς καὶ ὀριστικὰς τὰς συμφωνίας αὐτῆς, τοῖς ὅροις, ἢ ἢ οἱς θὰ παρεῖχε τῇ κυβερνήσει τὴν κοινοβουλευτικὴν αὐτῆς ὑποστήριξιν εἰς ἐπιψη-

φίωσιν τοῦ στρατιωτικοῦ νομοσχεδίου. Ἄλλ' οἱ ὅροι οὗτοι ἀντιστρατεύονται πρὸς τὰς ἀρχὰς πάντων τῶν διαφόρων ἀποχωρήσεων φιλελευθέρων στοιχείων, ἀποδεχομένη δὲ αὐτοὺς ἡ κυβερνήσις, πεισματωδέστερον ἐπιθὰ καθίστα τὸν ἀγῶνα, εἰς ὃν διὰ τῶν στρατιωτικῶν αὐτῆς μεταρρυθμίσεων ἀποδύεται. — Τὸ ὑπουργεῖον Γλάδστοντος ἐξακολουθεῖ διεξάγειν τὴν συζητήσιν τοῦ ἰρλανδικοῦ νομοσχεδίου, περὶ ἧς δύναται τις νῦν νὰ εἴπῃ ὅτι θὰ ἴσθαι τέλος πάντων εἰς τὸ τέγμα αὐτῆς, ἀφοῦ ὁ δραστήριος πρεδύτης παρὰ τὰς κραυγὰς τῆς ἀντιπολιτευσέως ἔταξεν ἰδὴ προθεσίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας δέον νὰ ἐξαντλήσῃσιν πάντα τὰ ἐπιχειρήματα αὐτῶν ἢ τῆς αὐτονομίας τῆς νήσου ἀντίπαλοι. Ὡς πρὸς τὰς ἄλλας τῶν φιλελευθέρων ὑποψέσεις καὶ ὑποχρώσεις, αὐταὶ διὰ τοῖς ἀπὸ τοῦ ἰρλαντικοῦ ζητήματος περισπασμοῦ παρεδόθησαν εἰς ἴσχυρ τούτου δὲ ἔνεκα οἱ ἀμέσως ὑπὲρ τῆς ἐκπληρώσεως αὐτῶν ἐνδιαφερόμενοι, ἂν ἐπαληθεύσῃσιν τὰ ἐκ Καίθρου πρὸς τὸν Λονδίνοιον «Χρόνον» τηλεγραφούμενα, φροντίζουσι νὰ διευκολύνωσιν αὐτοῖς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος. Οὕτω κατὰ τὰς εἰδήσεις ταύτας, συμβιβαζόμενας ἄλλως τε καὶ πρὸς τὰς πληροφορίας τοῦ ἀλεξανδρειανοῦ τύπου, ὁ σήμερον εἰς τὴν ἡμετέραν πρωτεύουσάν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἐπικυριάρχου αὐτοῦ ἀφινόμενος ἀντιβασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου σκοπεῖ νὰ προτείνῃ ἄριστῶς τὴν δι' ὀθωμανικοῦ στρατοῦ ἀντικατάστασιν τῶν παρὰ τὰς πυραμίδας κατασκηνούντων ἀγγλῶν στρατιωτῶν, πράγμα ὅπερ καὶ πρὸς τοὺς πόθους καὶ τὸ συμπῆρον τῆς νεολογίας πρὸς ὅλα συνίδη καὶ εἰς τὴν ἄρσιν ἐνδὲ τῶν κυρίων παραγόντων τῆς διεθνοῦς διαφωνίας θὰ συνετέλει, προάγον ἴδιᾳ τὰς ἀγγλογαλλικὰς σχέσεις εἰς ἀδελφικὴν ὑπὲρ τοῦ ἐμπολιτευτικοῦ ἐν Εὐρώπῃ ἔργου αὐτῶν σύμπραξιν.

M. E. M.

ΦΥΡΑΗΝ ΜΙΓΔΗΝ.

Εἰς τῶν τὰ μάλιστα μοχθηρότων ἐν τῇ μελέτῃ τῆς ἀρχαιότητος, ἰδίᾳ τῆς ἐλληνικῆς, ὁ Jean-Pierre Rossignol, ἀπέβησεν ἐν Παρισίοις τῇ 18)30 ἰανουαρίου. Ἐγενήθη ἐν Sarlat τῇ 27 ἰανουαρίου 1804. Ὑπῆρξε καθηγητῆς τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας ἐν τῷ Κολλεγίῳ τῆς Γαλλίας, τῷ δὲ 1853 ἐξελέγη μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν γραμμάτων καὶ ἐπιγραφοῦν, ἐπομένως τοῦ Πανακαδημίου, διαδεχόμενος τὴν σπον Eugene Barnoul. Ἐβασίλευσε πολλὰ ἔργα αὐτοῦ περὶ τῆς ἐλληνικῆς ἀρχαιότητος ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς δημοσίας παιδείας, ἐν τῇ Ἐπιθεωρήσει τῶν ἐπιστημονικῶν, ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῶν σοφῶν (Journal des savants), ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ ἐπιθεωρήσει κτλ. Ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἐπιθεωρήσει τῆς δημοσίας παιδείας ἐργασιῶν αὐτοῦ σημεῖον μετὰ τὴν νόστιμον πολεμικὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Vincent (1846) περὶ τοῦ δογματοῦ τῶν ἀρχαίων. Ἐκ τῶν ἄλλων πραγματειῶν αὐτοῦ σημεῖον μετὰ τὴν πραγματεῖαν «Περὶ τοῦ ἐλληνικοῦ δράματος τοῦ λεγομένου σατυ-

ρικού» (1830), τῆς πραγματείας «Περὶ τῶν ὄντων τοῦ Πλίνου μνημονευόμενων ἐπιγραφῶν τῶν Δελφῶν», «Περὶ τῆς ὀπογραφῆς τῶν ἔργων τῆς τέχνης παρὰ τοῖς ἀρχαίοις» (1850) καὶ τὸ πολλὰκις μνημονευόμενον σύγγραμμα αὐτοῦ Les métaux dans l'antiquité, origines religieuses de la métallurgie (1863).

— Τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ γίνονται ἡμῖν γνωστὸν ὅτι ἀπέβησεν ὁ γνωστὸς γάλλος μυθιστοριογράφος, διηγηματογράφος καὶ ποιητῆς Guy de Maupassant. Τὸ ἀριστον τῶν ἔργων αὐτοῦ, ἔπερ εἰσὶ ὅσα ἄλλα θεωρεῖται οἱ Pierre et Jean. Ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ ἀπὸ τινος χρόνου εἶχε πάθῃ τὰς φρένας καὶ ἐγκλιθεῖ ἐν θεραπειῇ τῆς τελευταίας δὲ αὐτοῦ ἔργον εἶνε ἡ Notre Coeur.

— Ὁ Conway Macmillan ἐδημοσίωσεν ἐν τῇ Science περὶ ἔργων ἄρθρον «Περὶ τινος πειραματικῆς βάσεως τῆς φιλολογικῆς κριτικῆς» (Critique Littéraire), εἰς ἀφορμῆς τοῦ βιβλίου τοῦ Sherman: Analyties of Literature. Ὁ κ. Sherman ἀπακάλθησεν τὸν μέσον ἀριθμὸν τῶν λέξεων εἰς ὧν συνίστανται αἱ φράσεις τῶν κρατίστων ἀγγλῶν συγγραφέων. Ἡ μέθοδος αὕτη δείκνυσιν ὅτι αἱ φράσεις βαίνουσι συντομωμέναι — ἀπὸ τοῦ Chaucer μέχρις Emerson — καὶ εἰς ἡ ἀριθμὸς τῶν ἀπλῶν φράσεων αὐξάνει. Ὁ Chaucer ἔχει τέσσαρας φράσεις ἀπλῆς ἐπὶ τοῖς ἑκατῶν, ὁ δὲ Emerson τριάκοντα ἐπὶ τῶν ἀπλῶν φράσει.

— Ἐγένηται τῆς Βομβάης κατεσκευάσασ κλίνη ἐκτιμηθεῖσαν 10000 ρουπίας, ἧτοι 24000 φρ. περίπου. Περὶ τῆς εἰσῆχως βαρυτύμου ταύτης κλίνης ἐφημερίς τῆς Ἰνδικῆς γράφει ὅτι αἱ γυναῖκες αὐτῆς σχηματίζονται ἐκ τεσσάρων ἀτομῶντων περισσώτων «Ἑλληνικῶν νέων. Οἱ πρὸς τὸ μέρος τῶν ποδῶν φέρουσι ριπίδια. Ὑπὸ τὴν κλίνην ἐβρῆται κιβώτιον μουσικῆς ὅπερ ἐκτελεῖ δώδεκα ἤχους διαφόρους καθ' ἕνα χρόνον ἡ μουσικὴ παίζει τὰ ριπίδια κίττασαι καὶ ἀνυψοῦνται κατὰ μέτρον. Διὰ τινος καμβίου δύναται ὁ ἐπὶ τῆς κλίνης νὰ παύσῃ τὴν μουσικὴν, χωρὶς ἑμῶν ν' ἀνασταλῆ καὶ ἡ κίνησις τῶν ριπίδιων, ἕτινα δύναται νὰ ἐξακολουθῇ κινούμενα, τοῦ κατόχου τῆς κλίνης καθυθόντος.

Ἡ ἐφημερίς ὁμοίως τῆς Βομβάης οὐδὲν λέγει ἐν ὁ τεχνίτης ἔργον ἀγροστῆν τῆς ἐκτάκτου ταύτης καὶ φανταστικῆς κλίνης.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Σάββατον, 26 Ἰουλίου

Τὸ σπουδαιότερον οἰκονομικὸν γεγονός τῶν τελευταίων τούτων ἡμερῶν, περὶ οὗ τοσαῦτα ἐγράφησαν καὶ γράφονται ἐν πᾶσαις ταῖς ἐφημερίδι τῶν δύο ἡμισφαιρίων, εἶναι ἡ παρὰ τῆς κυβερνήσεως τῶν Ἰνδιῶν ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἐθνοκλῆ ληφθεῖσα ὀριστικὴ ἀπόφασις, ἀπαγορεύουσα τὴν νομισματοποίησιν τοῦ ἀργύρου. Τὸ μέτρον τούτο, καίτοι δὲν ἴητο ὅλως ἀπροσδόκητον, ἔταραξεν οὐδὲν ἴστρον πάντα τὸν οἰκονομικὸν κόσμον τοσούτω μᾶλλον ὅση δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προγνωσθῶσιν ἀπὸ τοῦδε πᾶσαι αὐτοῦ αἱ συνέπειαι. Τὶ θὰ πράξωσιν αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς, ἐνθα τὸ ζήτημα τοῦ ἀργύρου πρὸ πολλοῦ ἀπασχολεῖ τὴν τε κυβερνήσιν καὶ τοὺς λαοὺς; Θὰ κλειθῶσι καὶ αὐταὶ, ὅπως αἱ Ἰνδίαί,

τά νομισματοκοπεία αὐτῶν εἰς τὸν ἄργυρον ἢ θά συγκλιθῆ νέον νομισματικὸν σὺνδῆριον ;

Εἶναι εὐνόητον ὅτι, ἂν γένηται δεκτὸν τὸ σύστημα τοῦ μονομεταλλισμοῦ, καὶ ἐπομένως μόνος ὁ χρυσὸς χρησθεύμεν ἐν τῷ μέλλοντι ὡς βᾶσις τοῦ νομισματικοῦ συστήματος, μέγισται θὰ προκύψωσι ζημῖαι εἰς πάσας τὰς χώρας τοῦ τε παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου κόσμου, αἱ δὲ ζημῖαι αὐταὶ ἔσονται εἰς βᾶρος τῶν κυβερνήσεων, ὅσαι ἔχουσι τὸ ὅλον ἢ μέγα μέρος τῶν ἀποθεματικῶν αὐτῶν κεφαλαίων εἰς ἄργυρον ἢ παρεδέξαντο τὸ σύστημα τοῦ διμεταλλισμοῦ. Εἶναι γνωστὸν, ὅπερ καὶ ἄλλοτε ἐγράψαμεν, ὅτι ἡ ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Γαλλίας ἔχει ἀναποταμιευμένα 1,711,765,000 εἰς χρυσόν, καὶ 1,277,925,000 εἰς ἄργυρον. Ἡ Τράπεζα τῆς Ἰσπανίας ἔχει 192,853,000 εἰς χρυσόν καὶ 164,826,000 εἰς ἄργυρον ἢ τῆς Ἀυστρίας ἔχει νῦν 173,706,000 φλωρίνια εἰς ἄργυρον καὶ 103,340,000 εἰς χρυσόν. Ἡ Ἰταλία δὲν ἔχει σχεδὸν ἐν κυκλοφορίᾳ χρυσόν, τὸ δὲ ἄργυρον ἀναποταμίευμα αὐτῆς εἶναι 308,000,000. Τί γενήσεται, ἐρωτᾷ μετὰ δέους, ὁ ἄργυρος οὗτος, ἂν γένηται παραδεκτὸς ὁ μονομεταλλισμὸς εἰς χρυσόν, καταργηθῆ δὲ ἡ νομισματικὴ λατινικὴ ἔνωσις ; Ἦδη μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἰνδικῆς κυβερνήσεως ὁ ἄργυρος ἀπώλεσε 50 0/0 τῆς νομισματικῆς αὐτοῦ ἀξίας, θὰ ἐκπέσῃ δ' ἐτι μᾶλλον ὡς ἐμπορεύσιμος ὕλη, καὶ θὰ ἐπενέγκῃ γενικὴν ἀναστάτῳσιν τοῦ ἐμπορίου μετὰ τῆς Περσίας, τῆς Σινικῆς, τῆς Ἰαπωνίας καὶ τῶν ἄλλων ἔθνῶν τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἐν οἷς βᾶσις τοῦ νομισματοῦ εἶναι ὁ ἄργυρος.

Ἡ ὑποτίμησις τοῦ ἄργύρου ἐπλήξε πρὸ πάντων τὰ μεξικανικὰ χρεώγραφα, διότι τὸ 6 0/0, ὅπερ τὴν 1ην ἀπριλίου ἐτιμᾶτο 81 1/2, τὴν 1ην ἰουνίου ἐτιμᾶτο 76 1/2 καὶ ἤδη σημειοῦται μόνον 60. Ἐπίσης τὸ 3 0/0 τοῦ ὁποίου ὁ τόκος πληροῦνται εἰς ἄργυρον, τιμᾶται μόνον 20 1

Εὐτυχῶς ἡ ἑοδερὰ αὕτη νομισματικὴ ἀναστάτῳσις δὲν δύναται νὰ διαταρᾶξῃ τὰς μεγάλας τῆς Εὐρώπης ἀγοράς, διότι ἡ μὲν Ἀγγλία καὶ ἡ Πρωσία βᾶσιν τοῦ νομισματοῦ ἔχουσι τὸν χρυσόν, ἡ δὲ Γαλλία εἶναι τοσοῦτον ἰσχυρὰ καὶ πλουσία, ὥστε ἀνεπαίσθητος ἔσεται ἡ ὑποτίμησις τοῦ ἄργύρου εἰς τε τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς καὶ εἰς τὴν οἰκονομικὴν αὐτῆς πύξιν. Ἐπαίσθητὴ ἔσεται εἰς τὴν Ἰταλίαν, τὸ Βέλγιον, τὴν Ἰσπανίαν καὶ τὰ ἄλλα μικρότερα κράτη, ἀλλὰ δὲν νομίζομεν ὅτι τὰ ἐπ' αὐτῶν ἀποτελέσματα θὰ ἔχωσι τὰς ὀλεθρίας συνέπειας, ἅς προμαντεύουσιν οἱ ἐν Γερμανίᾳ ἀπαισιόδοξοι καὶ οἱ ἐκ συστήματος θιασῶν τοῦ ἐκπεσμοῦ. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν τουρκικὴν αὐτοκρατορίαν, ἥς τὸ νομισματικὸν σύστημα ἔχει βᾶσιν τὸν διμεταλλισμὸν, ἐπειδὴ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐκ συνέσεως καὶ προσορατικότητος ἐπαυσε τὴν ἐκκοπὴν νέων ἄργυρῶν νομισμάτων, καὶ ἐπειδὴ τὰ πλεῖστα τῶν ὑπαρχόντων μεταβαλλόμενα εἰς περιμᾶτια μόλις ἐπαρκοῦσιν εἰς τὰς μικρὰς συναλλαγὰς καθ' ὅλον τὸ κράτος, οὐδεμίαν αἰσθησὴν δύναται νὰ προσενηύξῃ ἡ ὑποτίμησις τοῦ ἄργύρου, εὐχερῆς δὲ καὶ ἀξίμιος θὰ ἴναι ἡ παραδοχὴ τοῦ μονομεταλλισμοῦ.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν κινήσιν τοῦ ἡμετέρου χρηματιστηρίου, δὲν δύναμεθα νὰ εἰπομεν ὅτι ἡ ἔδδομάς αὕτη ὑπέβλεπε σφάλσιμος, ὡς αἱ προηγουμένα. Καὶ δὲν

ἐγένοντο μὲν μεγάλαι πράξεις, οὐδὲ σπουδαῖαι μεταβολαὶ τῶν τιμῶν, ἀλλ' ὅπως δῆποτε κινήσις τις ἐγένετο καὶ μετὰ τινὰς διακυμάνσεις ὑπερέσχυσαν ἐπὶ τέλους οἱ ἀγορασταί, ἡ δὲ ἀνατίμησις τοῦ Γενικοῦ χρέους ἀπὸ 23,32 1)2 μέχρις 24,2 1)2, τιμῆς τοῦ χρεσθίου κλεισίματος, δύναται νὰ θεωρηθῆ σπουδαῖα τοσοῦτον μᾶλλον, ὅσῳ ἡ ὑψοσις τοῦ γοροῦ καὶ ἄλλοι τινὲς λόγοι ἰδύναντο μᾶλλον νὰ δικαιολογήσωσι τὴν ὑποτίμησιν, ἀλλ' ὡς πολλὰκις εἶπομεν, τὰ τουρκικὰ χρεώγραφα ἀπολαύουσιν ἰδιαίτερας εὐνοίας καὶ προτιμήσεως ἐν Εὐρώπῃ, πολλὰ δὲ ἐξακολουθοῦσι γινόμεναι ἀγοραὶ διὰ μετρητῶν καὶ ἀποσύρουσαι τῆς κυκλοφορίας μεγάλα ποσὰ τῶν διαθεσίμων τίτλων. Μεγάλα ποσὰ τουρκικῶν χρεωγράφων ἀπερροφῆσαν ἐσχάτως αἱ ἀγοραὶ Βρυξελλῶν καὶ Ἀμβέρσῃς, ταῦτα δὲ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς πολλὰς ἐπιμεταλλαγὰς (arbitrages) μετὰ τοῦ χρηματιστηρίου τῶν Παρισίων, ὅπερ εὐτυχῶς ἐξῆλθε τῆς προτίρας αὐτοῦ ἀδράνειας. Μετὰ τοῦ Γενικοῦ χρέους ἐβεβλιώθησαν καὶ τῶν ἄλλων τουρκικῶν χρεωγράφων αἱ τιμαί, οἷαι τοῦ δανείου τῶν τελωνείων, τοῦ τῆς προτεραιότητος καὶ τοῦ Ὀσμανιῆ, ὡς καὶ αἱ μετοχαὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς ὁδομανικῆς Τραπεζῆς, αἱ ὁποῖαι εἰσὶν αἱ μόναι διαπραγματεύσιμοι ἐνταῦθα καὶ ἐν Εὐρώπῃ, διότι αἱ τῶν ἄλλων μετοχῶν σημειοῦμεναι τιμαὶ εἰσὶν ὀνομαστικά.

Βεβλιώθῃς ἐπὶ πλεονεχθεῖς ἐν Λονδίνω καὶ εἰς τὰ ἑλληνικὰ χρεώγραφα, τιμώμενα τὸ μὲν Πάγιον 33,50, τὸ δὲ Μονοπώλιον 45, τὸ δὲ δάνειον τοῦ 1881 46 1/2 καὶ τὸ τοῦ 1884 45. Εἶναι, νομίζομεν, καιρὸς νὰ ἐξέλθουν τὰ ἑλληνικὰ χρεώγραφα τῆς ταπεινῆς καὶ ἐξευτελιστικῆς θέσεως, εἰς ἣν εἶχον περιέλθει ἐσχάτως, καθ' ὅσον μάλιστα αἱ ἀναδεχθεῖσαι τὴν ὑπερσίαν τῶν τῶν Τραπεζῶν, ἐν αἷς καὶ ἡ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐνταῦθα, ἤρξαντο δεχόμεναι τὰ τοκομερίδια καὶ ἐκδίδουσαι ἀποδείξεις πληρωτέας μετὰ 10 ἡμέρας ἐπὶ τῇ βᾶσιν τῶν 65 0/0. Ἄλλως δὲ, ὅπως καὶ προχθεῖς ἐγράφομεν, ὁ ἐξευτελισμὸς τῶν ἑλληνικῶν χρεωγράφων ἐβῆσεν εἰς σημείον ἀδικαιολόγητον, διότι τὸ ἐξωτερικὸν πορτογαλικὸν δάνειον, ὅπερ ἀντὶ 3 πληροῦναι μόνον 1 τοῖς 0/0 τιμᾶται 23, καὶ τοῦτο μετὰ τὴν ὀριστικῶς κηρυχθεῖσαν χρεωκοπίαν. Ἡ Πορτογαλία μάλιστα προέτεινε εἰς τοὺς κατόχους τοῦ ἐξωτερικοῦ δανείου ν' ἀνταλλάξωσι τοὺς τίτλους αὐτῶν διὰ τίτλων ἐσωτερικοῦ δανείου, καὶ τότε ἀντὶ 1 0/0 εἰς χρυσόν νὰ λαμβάνωσι 2,10 0/0 εἰς χαρτονόμισμα, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ παρὸν δὲν γίνεαι εἰμὴ 28 0/0 εἰς χαρτονόμισμα. Ἐνν πρότασιν ταύτην τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν τίτλων ἐδέχθησαν πολλοὶ τῶν κατόχων. Ἀλλὰ πλὴν τοῦ πορτογαλικοῦ καὶ αὐτὸ τὸ μεξικανικὸν 3 0/0 εἰς ἄργυρον τιμώμενον πρὸς 20 δὲν θεωρεῖται κατ' ἀναλογίαν τοσοῦτον ἐξευτελιωμένον, ὅσον τὰ ἑλληνικὰ δάνεια, τὰ ὁποῖα εἰσὶν ἰδικημένα.

Ν ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Ὁ ἐπιπέμπτης ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ